Sahibi : Türkiye Öğretmenler Sendikası adına : Genel Sekreter Osman K. Akol, Telefonlar : 17 49 27, 12 99 49
Yıllık abone bedeli 6 lira,
Adres : TÖS Yazışleri Müdürlüğü, Gazi Mustafa Kemal Bulvarı 14/1 Yenişehir — Ankara

PAZARTESİ 15 HAZİRAN 1970

TÖS
TÜRKİYE ÖĞRETMENLER SENDİKASI YAYIN ORGANI

YIL : 3
SAYI : 56
15 Günde Bir Çıkar
Fiyatı : 25 Kuruş

GAZETEMIZ, TÜRK ÖGRETMEN TOPLULUĞUNUN SESİ VE BAŞLICA HABER KAYNAGIDIR. OKUYUNUZ, OKUTUNUZ VE ABONE OLUNUZ. EĞİTİM TOPLULUĞU İLE İLGİLİ HABERLERİNİZİ ULAŞTIRINIZI

Öğretmenin genel sorunları çözümlenmezse Yeni eylemimiz boykotu aşacaktır

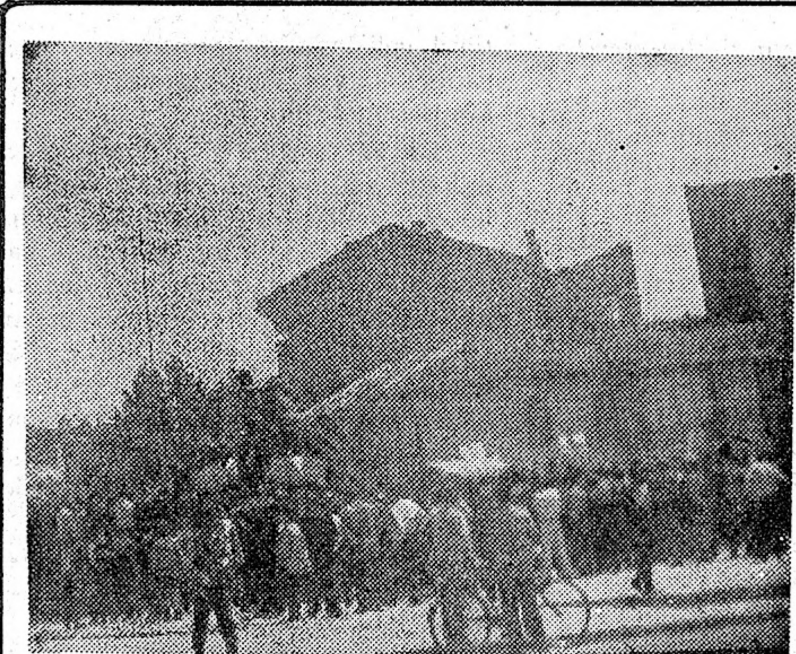
Öğretmen grevinin şartları oluşmuştur. 1970 - 1971 Öğretim Yılında okullar açılmayabilir. TÖS artık miting yürüyüş ve boykot eylemlerini geride bırakmıştır. Bundan sonraki eylem GREV OLACAKTIR.

Hükümetin Öğretmenler üstünde kıyım işlemleriyle birlikte yürüttüğü açlık ablukası gün geçtikçe artmaktadır. Hazırlanan Personel Kanunu tasarısı ile de bu ablukanın sürdürüleceği anlaşılmaktadır. Ekonomik ve İdarî baskılarla, tecavüzlerle öğretmenin devrimci eylemini önlemek ve uyarıcı sesini boğmak bir hükümet politikası haline getirilmiştir.

Anayasal bilinçlenme ortamı gelişip güçlendikçe iktidar hırçınlaşmaktadır. Halkın uyanmasında ve bilinçlenmesinde TÖS'ün öncülüğü ve etkili gücü iktidarı tedirgin etmektedir. O yüzden iktidar öğretmene düşman gözüyle bakıyor. Çünkü bu iktidar karşı devrimci bir iktidardır. Çünkü bu iktidar 27 Mayıs Devrim Anayasa'sına ters düşmüş bir iktidardır. Öğretmenlerse Anayasa'nın gerçek savunucularıdır.

Biz daha önce "4 günlük genel öğretmen boykotu" ile öğretmenlerin içinde bulunduğu zor koşulları kamu oyuna duyurup, ilgilileri uyarmaya çalıştık. Parlementoya sunulan kanun tasarısının da öğretmen sorunlarına bir çözüm yolu getirmediğini üzülerek gördük. Maliye Bakanlığı ilgilileri, Bütçe ve Plân Karma Komisyonu üyeleri ve ilgili öbür mercilerle görüştük

(Devamı Sayfa 4'de)

Topraksız Köylüler Polatlı'da Yürüdüler

Topraksızlıktan ve ağa zulmünden yakınan Polatlı köylüleri 6 Haziran günü bir yürüyüş ve miting, düzenlemişlerdir. Köylü, işçi ve gençlik örgütlerinin de katıldığı mitingde konuşmacılar bozuk düzeni, bu düzenin işbirlikçilerini, tefeciliği yermişler, topraksız köylülerin dramını dile getirmişlerdir.

Okuyucularımıza

TÖS gazetesinde yeni bir sütunun adı "sorularınız ve cevapları"dır. Öğretmen arkadaşlarımızın ve okuyucularımızın karşılaştıkları çeşitli sorunlardaki güçlüklerini bize soru şeklinde göndermelerini istiyoruz. Bize gelen sorular sıralanıp, değerlendirildikten sonra yetkili uzman ve bilim adamlarımızca cevapları ile birlikte "sorularınız ve cevapları" sütununda yayınlanacaktır. İlginizi ve sorularınızı bekliyoruz.

TÖS GAZETESİ

Anayasa'ya Saygı Yürüyüşü Yapıldı

ÜNİVERSİTEYE DIŞARDAN YAPILAN SALDIRILARI PROTESTO İÇİN ANKARA ÜNİVERSİTELERİNE BAĞLI FAKÜLTELER VE ÖĞRETİM ÜYELERİ BİR YÜRÜYÜŞ YAPMIŞLARDIR. ANITKABİRE KADAR SÜREN YÜRÜYÜŞE BÜYÜK BİR ÖĞRENCİ VE HALK TOPLULUĞU KATILMIŞ, ANITKABİR'DE "DEVRİMCİLER ANDI" İÇİLMİŞTİR. ÜNİVERSİTE ÖĞRETİM ÜYELERİNİN DE ÇELENK TAŞIDIĞI YÜRÜYÜŞ ÇOK CANLI VE HEYECANLI GEÇMİŞTİR.

RESİMDE ÖĞRETİM ÜYELERİ ANITKABİR'DE GÖRÜLMEKTEDİR.

Kamu Personeli güçbirliğine TÖS'ün öncülüğünde gidiyor

Türk Persen ve TÖS'ün öncülüğü ile, Türk Hukuk Kurumu salonunda 10. Haziran 1970 günü aşağıda adları belirtilen Sendikalar Meslek Kuruluşları, Kamu kesiminde görev alan bütün personelin (Memur, müstahdem, işçi ve uzman) güç birliğini sağlamak amacı ile bir toplantı yapmış ve bu toplantıda şu noktalarda görüş birliğine varmışlardır.

1 — 27 Mayıs Devrimiyle, Türkiye ilerici, halktan yana bir Anayasaya kavuşmuştur. Bu ilerici Anayasaya rağmen bu günkü buhranın baş sorumlusu olan gerici iktidar, emeğinden başka bir dayanağı olmayan, Türk halkını (İşçi, Köylü, Esnaf ve Memuru) büyük geçim zorlukları içine itmiş bulunuyor.

2 — Anayasaya aykırı olan 624 sayılı yasa Kamu personelinin örgütlenme ve bu bozuk düzene direnme olanağını engellemektedir. Böylece İktidar Kamu personelini sürekli olarak baskısı altında tutmakta ve Yurt çıkarları ile çelişen kararlarını uygulatabilmektedir.

3 — Personel Kanunu tasarısı Kamu kesiminde çalışanların öz çıkarlarını ve Yurt yararını düşünmeleri için uyarıcı bir kamçı olmuştur. Bu uyarım etkisiyle Kamu kesiminde çalışanlarda bilinçlenme ve Demokratik mücadeleye katılma hızlanmıştır. Yurtseverlere düşen görev bu bilinçlenmeyi hızlandırmak, kamu personelini İktidarların baskısına karşı direnecek şekilde örgütlemek ve bütün Demokratik hakları elde etmekti. Kamu personeli Demokratik haklarını, Yurt sorunları bütünlüğü içinde gördüğü ölçüde, yabancı güçler tarafından kasıtlı olarak geri bıraktırılan Türkiye'mizin Devrimci gelişimine katkıda bulunacaklardır.

Kamu kesiminde çalışan tüm Memurların, müstahdem

(Devamı Sayfa 4'de)

başyazı

Gerçek Yazar

Dursun AKÇAM

Köy Enstitülerinin bazı teorisyenler (!) tarafından kasıtlı olarak tartışma konusu yapıldığı sıralardı. Bunların arasında bir de ünlü (!) yazar vardı Sergi kitabevinde tartışmalara kulak misafiri olan Orhan Kemal, imzaladığı kitaplarından başını kaldırdı :

"— Yahu" dedi, "Bu adamlar samimî değildirler. Bırakalım ötesini, Köy Enstitülü öğretmenler, yıllardan bu yana yurdun dört bucağında her türlü belâyı göğüsleyerek sömürücülere karşı aslanlar gibi savaşıyorlar. İnsanın bu gerçeği görmemesi için gözlerinin kör olması gerekir." dedi.

Sömürücü güçlerin egemen olduğu geri bırakılmış ülkemizde, ister devrimci yazar olsun, ister öğretmen, öğrenci, memur işçi, işsiz.. Polis karakolları, mahkeme kapıları, hapisane hücreleri uğrak yeridir, onların. İşten atılmak sürgün, açlık kapı komşuları sayılır.

Bu bakımdan kıyıma uğrayan öğretmenlerle Orhan Kemal arasında ortak ilişki vardır. Ezilen insanları konu edindi diye yıllarca faşist yönetim baskısı altında zor günler yaşadı. Ama o her türlü çileyi göğüslüyerek ciğerinden verdi, yüreğinden verdi fakat kişiliğinden, namuslu kaleminden asla ödün vermedi. Yazdığı hikâyeleri, romanlariyle devrimci bilincin uyanmasına, devrimci potansiyelin birikimine büyük katkılar yaptı.

Adları yazara, ozana çıkmış kişiler arasında, "Ben de yazdım" ın kâtipliğini yapanlar, buldukları arpalıklara tüneyen nice ilericiler (!) biliriz. Sonra da bu kişiler kalkar yüksek Sanat üstüne inciler döktürürler.

Orhan Kemal, halkın kafasını burjuva değer yargıları ile şartlandırmaya çalışan yazar değildi. Hele yüksek sanat yapma özentisi hiç yoktu. Yalın bir halk yazarıydı. O yüzden çok okunmuş, geniş kitlelerin yazarı olmuştur.

Romanı, hikâyeyi büyük konaklardan, burjuva fantazilerinden çıkarıp fabrikaya, ağaların çiftliğine indiren sömürü çarkı içinde proleteryanın yaşantısını, özlemini dile getiren ilk yazarlarımızdan birisi olmuştur.

Köyden kente iş bulmak için giden köylü emekçilerin, kökeni ekonomik olan şaşkınlığını, bunalımlarını Orhan Kemal'in yapıtlarında bulabiliriz. Kentlerin arka sokaklarında yaşıyan küçük insanların dünyasını, ezilmişlikleri içinde etkili bir sanat gücüyle vermiştir. Orhan Kemal. Mütegallibelerin, tefecinin, üç kağıtçının parlamentoya dek uzanan cambazlıklarını yalın ve espirili bir anlatımla ölmez tipler olarak edebiyatımıza armağan etmiştir.

Düzenin temeldeki bozukluğu, sermaye, emek çelişkisi Orhan Kemal'in eserlerindeki belirgin çizgisidir.

Onun kaleminden korkarak çeşitli baskılarla, sağlığının bozulmasına, erken denecek bir yaşta ölmesine sebep olan zaptiye kafalı siyasilerin adları ölmeden önce silinmiş gitmiş, fakat Orhan Kemal her zaman var olmuştur. Rafları dolduran ve yabancı dile çevrilen yapıtlariyle de var olacaktır kuşaklar boyu.

Samsunda öğretmenlere beraat kararı veren hâkim "BOYKOT YASAL BİR HAK ELDE ETME HAREKETİDİR,, dedi

(ERGANİ'DE KÖYLÜ - ÖĞRETMEN ELELE)

5000 köylü, öğretmenlerle elele kolkola yürüdüler.

Bir sabah erkenden uyandılar. Ellerinde omuz boyu başaklar, pankartlar dört bir yandan kasabaya akın ediyorlardı. TÖS Ergani Şubesinin önünden kalabalıktan geçilemiyordu.

Kasaba halkının alışık olmadığı bir kalabalıktı bu. "Sevkiyattır deniliyordu." Sonra düşünüyorlardı.. Sevkiyatın TÖS önünde işi ne? Olsa olsa askerlik şubesinin önünde olur. Hem sevkiyatta çoğunlukla gencecik delikanlılar yer alır. Bu kalabalıkta 18 - 20 yaşından sakalı göğsüne inmiş 90 yaşında ihtiyar köylüler bile vardı.

Peki neydi bu? Duymuştu. okur yazar olanları okumuştu da. Yurdun birçok yerlerinde TÖS, lokalleri basılıyor, öğretmenler dövülüyor, hatta öldürülüyordu. Kayseri'de TÖS'ün ikinci genel kurul toplantısında 900 öğretmenin mucize kabilinden yakılmaktan kurtulduğunu unutmamıştı.

Ama bu kalabalık bu kötülükleri işlemek için de gelmemişlerdi. Çünkü tıklım tıklım dolu olan TÖS, Lokalinde öğretmenlerle aynı masada oturuluyor sohbet ediliyor, beraber çay içiliyor, hazırlıklar beraberce yürütülüyordu.

Saf, temiz kasaba halkı bu işe bir türlü bir anlam veremiyordu. Fakat kasaba eşrafı, büyük toprak sahipleri, a-

(Devamı Sayfa 4'de)

TÖS Dinlenme Kampı açılıyor

Burgazada öğretmenler dinlenme evinde, TÖS üyesi öğretmen arkadaşlarımıza, 1970 yaz dönemi dinlenme kampları açılmıştır :

Kamp dönemleri :
1. Dönem 8 Temmuz — 22 Temmuz
2. " 23 Temmuz — 6 Ağustos
3. " 7 Ağustos — 21 Ağustos

Bir dönem için her kişiye bütün masraflar dahil, çadır 275 TL. bina 300 TL. 2 - 10 yaşındaki çocuklara, yatak istememek kaydı ile % 50 indirim yapılacaktır.

Para, Türkiye Öğretmenler Bankası Ankara Yenişehir Şubesinde 21089 numaralı hesaba yatırılmalı, bir mektupla, TÖS Genel Merkezi — Yenişehir/Ankara adresine bilgi verilmelidir.

3 Temmuz 1970 den itibaren yazışmalar, Öğretmenler kampı Müdürlüğü, Burgazada/İstanbul adresiyle yapılmalıdır.

TÖS GENEL MERKEZİ

T. C.
SAMSUN
I. Asliye Ceza Mahkemesi

Esas No.	:	1969/734
Karar No.	:	1970/219
C.M.U. No.	:	1969/2860/2894
Hâkim	:	Şeref Balpınar 12333
C.M.U.M.	:	Necati Coşkuner 15032
Kâtip	:	Mustafa Balcı
Sanıklar Müdafii	:	Avukat Mümin Doğru
SUÇ	:	Bir suçun işlenmesini aleni olarak tahrik etmek, grev teşebbüs ve faaliyetlerini destekleyici davranışta bulunmak.
Suç tarihi	:	14/12/969 ile 18/12/969 tarihleri arasında

Bir suçun işlenmesini aleni olarak tahrik etmek, grev teşebbüs faaliyetlerini destekleyici davranışta bulunmak, iddiasıyla sanıklar Hanefi Terzi, Cemal Tabak, İbrahim Sevindik, Ali Sultan Bilmiş, Selâhattin Gençal, Ahmet Erol, Niyazi Tan, Mehmet Bilge, Cahit Girginel, Şükrü Kendir, Aydın Demircan, İlhami Yamaçlı haklarında Samsun C. Savcılığının 15.12.969 ve 18.12.969 günlü iddianameleri ile kamu davası açılması üzerine mahkememiz esas defterinin 969/723 ve 969/734 sayılarına kaydı yapılıp 21.1.970 günlü birleştirme kararı ile dosya tevhit edilerek 969/734 esas sayılı dava dosyası üzerinde yürütülen açık duruşmalar sonunda :

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ :

Yukarda da açıklandığı üzere Samsun C. Savcılığı sanıklar hakkında 15.12.1969 ve 18.12.1969 günlü iddianemeleriyle mahkememize iki kamu davası ikame etmiştir. 15.12.1969 günlü iddianamede aynen (ilimizde kurulu bulunan Türkiye Öğretmenler Sendikası Samsun Şubesi ile ilkokul Öğretmenleri Sendikası Samsun Şubesi Yönetim Kurullarının başkan ve üyelerinin müştereken yaptıkları toplantı sonunda evrak meyanında bulunan - "Sayın Veli ve Sayın Türk Öğretmeni" başlığı altındaki beyanameleri kaleme alıp Samsun'da Nur Anadolu matbaasında bastırdıktan sonra memurun boykot yapması kanunca yasaklandığı halde

(Devamı Sayfa 4'de)

Devrimci öğretmen arkadaşımız Almanya'ya işçi gidiyor

Pehlivanköy — Özel
(Arkadaşımız Fadıl Erdede bildiriyor)

Pehlivanköy ilköğretim müdürü Sami Köse arkadaşımız, Almanya'ya işçi olarak gitmek için istifa etti. İlçede TÖS'ün kurulması ve yaşaması için büyük çaba sarfeden ve mesleğinde başarı sağlamış olan, öğretmenler ve çevresi tarafından sevilen, sayılan kardeşimizin aramızdan ayrılması, bizleri fazlasıyle üzmüştür.

Bu değerli elemanları Almanya'ya işçi olarak göndermeğe zorlayan, kokuşmuş düzenin temsilcileri utansınlar. Bakalım bunun sonu nereye varacak?

ÖĞRETMEN DİYORKİ...

Devrimci Eğitim

Yusuf GÜR

Devrimci eğitim, yeni bir terim. Yanlış anlaşılmasın öyle ya, ortanın solu gibi bir kandırmaca sanılmasın diyedir, soyup soyutlayalım onu ilk önce. Yadırgamasın kimse. Yeni bir görüş, oluş, buluş gibi türlü çeşitli "-iş, ış, üş, uş" olmadığı ortaya çıksın. Ad yeni, kavram eski; kimse şaşırmasın!

Devrimci eğitim, köklü bir değişimi deyimler, belirtir. Bir yöntem, yol yordam, önce-sonra yeğilimi, seçmesidir. Bir değişimdir. Öğretmen olan herkesin ön sorunu ve onuru bugün için, onca önemlidir.

Terim, sözlüğe geçmedi daha. Yerini alamadı, bulamadı; bilimsel kata çıkamadı ya, alacak, bulacak, çıkacak... Şimdi aranmakta.

Evet aranıyor! O bizi, biz onu... Birbirimizi döne döne.. Bir buluşsak var ya, sormayın.. Artık konumuz konuşuğumuz, komşumuz konuğumuz hep o, kendisi. Tanışıklığımız çok eski, anılarını saklıyoruz. Susmuşuz, konuşmuyoruz, yüzü asık da ondan.

Yüzü asık, "makbul" sayılmıyor. Başına bir tas ve sırtına bir zırh geçirmiştir çelikten: Devrimci, devirmekten! Asker gibi duruyor. Hep ayakta, biz de oturaksısız ya, geziniyor, hiç oturmuyor.

En başta kökü sevimli gelmiyor, devir! Donuk ve sert; demiri, Timuru anımsatmakta. Adının geçtiği yerde bir soğukluk, sesinin işitilmesiyle bir suskunluk. Bir kızğınlık, öfke ardarda. Gören kaçmakta, duyan düz basmakta.. Ne oluyor?

Gerçi "sol" da öyledir. Soldan kalkmak, sol ayağını önce basmak, sol eliyle tutmak tekin değildir, uğursuz sayılmakta. Devrimci eğitim ile sol, biçimde belki böylesine benzerlikler gösterir. Ne ki, söz başka, iş başkadır. Öz ayrı, biçim değişik. Biz devrimci eğitim dedik çıktık yola, gele gele geldik eğitimin niteliğine. Eğitim, bir başına olaydı yumuşak ve tatlı. "Devrim" dedin mi, iş kötü. Devrimci, öcüyle koşut, öcüyle bir sanki.

Devrim, evrim, çevrim... üç sözcük. Hangisini öz'ümüze biçim - kılıf yapalım? Hadi gelin seçelim.. Önce inceleyelim, durun:

Devrim, karşıtı olan evrim'le eş gezer. Uzaktan ona benzer, yakından değildir. Evrim, bir işi oluruna bırakmak, ona uzaktan bakmak.. Ona karışmak, dokunmak yasak! Zaman, işte o ancak karışır, eder. Gecikirse beklersin, işte o var.

Devrim ise ,zamana aman dememek, açıkcası. Oluruna bırakmanın tersi, o işe karışmak. Kulağını çek yaramazın, güzelce bir çıkışırsın da, yola gelir Bu, özgürlüğü kısmak mıdır ya? Amacından sapmasın diye, saptıysa "gel, buraya!" demişsin. Özgürlüğe kim, ne demiş anlayalım?

Bir de çevrim var, karşı-devrim dedikleri. Benim önerim bu yeni terim. Çevrim, geriye dönüş, yanlara sapış, dağılış anlamında bir çözülme.

Devrim, bir gerilim ve atılma.

Evrim, bir birikim ve taşma.

Çevrim ise hiç, boş, saçma.. Umutsuz bir girişim. Kesip kervanın yolunu, çevirmek onu, saptırmak ve açmazlara sokmak, eğlemek bir süre için. İşte o biçim karışmak!

Çok geçmez, durum anlaşılır. Bu sapma ve saptırma doğal olmaz ya, yapma olur. Hınzırlara karşı bir Hızır görünür. Görünmesiyle iş bitmiştir: Kervan düze iner yine, yeniden yolculuk başlar.. Bir hızlanır, bir yavaşlar; gider bu böyle tâ nerelere değin. Çevrim dedi mi, hadi bir devrim daha! Devrim - çevrim derken, durmaz ya evrim, toplumsal yasalar böyle, sen ne söylersen söyle, etki-tepki ikizdir.

Bizim söyleyeceğimiz şunlar kaldı:

Biz eğitimin devrimsizliğiyle okuduk başta. Girdik okula. Çıkarken çevrimlisiyle çıktık öbür kapıdan. Eğitimin türlü biçimini gördük, yaşadık, denedik, biliyoruz.

Devrimlisi iyi diyoruz. O, kişiyi üretken yapan. Ölçmesini ,seçmesini öğreten. Almasını, vermesini... Bizden sorun hepsini.

Önce öz, sonra biçim. Sözden çok davranış, iş önemlidir. Apayrı ilkeler...

Bunları siz Made in TÖS sanmayın, çok eski. Üstüne çekilmiş çizgi, öyle duruyor. Denenmiş, iyi gelmiş, sonra kıyıma uğramıştır. Dönüp dolaşıp geleceğimiz yine o başlangıçtır, başkası yok, bunu herkes biliyor, bilmediklerinden midir?

Önce özgürlük, sonra ekmek.

Önce para, sonra emek.

Önce ben, sen, sonra biz.

Önce İlksen, Timsel, Eğitsen.. sonra TÖS.

İşte bu çevrimlisidir. Avutmak ve uyutmak amaç. Baktın gözünü açıyor, kapat! Üstünü açıyor, ört! Baktın ki, başedemiyorsun, korkut. Kıy, sür, sindir, yıldır...

Yoksa bu devrimciler devirirler seni gün gelir. Evirirler, çevirirler, devirirler. Bilesin!

Bugün için şu olmalı devrimci eğitim: Onceleri sonraya ve sonraları önceye almak. Sırayı bozmak. Bu, saygısızlık değildir. Öğretmenin ön sorunu ve onuru bu bence. Öyleleri böylesine getirmek önce, sonra şöylesine geçilmelidir.

Varsın çıkarı bozulanlar kızsın. Eringen ve üşengenlerin homurtusu duyulsun bu arada. Kazançlarını, erinçlerini kaçırdık diye üstümüze saldırsınlar. Bakanlık da kıysın sürsün; kime ne derler? Köy, kent çekip gidelim, n'edelim? Aha büyüdü çocuklarımız, gitmesek onlara ne diyeceğiz:

— Kıydılar, sürdüler, bırakıp kaçtık..

Ezilip büzülerek önlerinde.. Ne demezler bize sonra? Yer yarılıp da içine girmek işten değil.

Evet, devrimci eğitim.. Çok söyledim, yine de söyleyeceğim.

Bilmez Ki

RAŞİT EKİNCİ

Namaz vakti kalkıp tarlaya gitmiyen
Pırnat tutup dizin dizin arpa yolmuyan
Eşki şerbeti ile ekmek yemiyen
Köylünün derdini bilmez kı

Kendı ekin bıçer kızı sap çeker
Akşam olunca kuru toprakta yatar
Kaldırır ürünü bedava satar
Ensesi kalın bunu bilmez ki

Yıllarca böyle avutulup uyutulmuş
Kimi ağaya kimı tefeciye tutulmuş
Vatanın Öz evlâtları olan kişiler
Haklıyi baksızı bilmez ki.

Bu memleket bizim

Ali Kemâl GÖZÜKARA

Bizler; el için elin izbelerinde ömür bitiren, ellerin işinde el için tükenen, bir avuç toprak hasretiyle solan kara sabanla sürülmüş tarla suratlı, elleri nasırlı, beli bükük, küt parmaklı babaların;

Bizler; mihricana uğramış kelek suratlı, karımadan kartalmış, yabanın burçak tarlalarında sırıtan iz, ekmek tahtası ve de çamaşır teknelerinin başında acı gözyaşları bırakan anaların dünyasından gelmişiz. Bizim yellerimiz kara eser. Yollarımız bozuk. Sokaklarımız bedava mikrop üreten açık hava laboratuvarlarıdır.

Biz, yaşamı kaderin paslı mengeleri arasında, aşkı samanlık köşelerinde bitirdik...

Apartmanlarda, yalıdaki köşklerde, İncesu'ya kayık salanlar da toplumun alın terini kadehlerine dolduradursunlar!..

Cılız ışık, nasırlı el, derdini anlatamayan dil, bizim.

Çapaklı göz, sel yatağı yüz, kör makaslarla kırpılmış kırçıl kıl, yalama dudak, ağrıklı karın, adı vurulmadık sayrılıklara yem olan canlar, bizim.

Kararmış gök, çıplanmış dağ, medetsiz nehir, kamışlarla kaplanmış bataklar, bizim.

Savaşlarda kaybolan mezar, kıraçdaki sıska dal, topuklardan gelen sızı, otlak bulamayan kuzu, bizim.

Kaybolan hak, kapılardan kovulan halk, haritalarda yeri bilinmiyen el, bizim.

Yağsız aş, yamalı fistan, yalın ayak, yapık saç, bizim.

Kalaysız kazan, bel veren hezen, tabanı toprak, duvarları ıslak ev, bizim.

Ağaların işine beşikkertme olan oğlanlar, düzenin keyfine kurban giden dullar, bizim.

Masal dünyalarında gezdirilip kader muskası yedirilen ebe; geven sakızı, at dışkılarındaki taneleri seçip yiyerek harp yapıp, sonra da sır olan dede, bizim.

Aldalılmışlığın dişli çarkları arasında kıvranma, bize; her akşam meyhanelerde kelle tütsüleyip, feleğe meydan okumalar, onlara.

Ulusun emeğini midelerince öğütebilmek için ulu olgun dini maske olarak kullananarın karşısında, yavrularına süt veren inekler gibi süzülmeliymiş; asil sahipleri dar dünyalara kapatanlara, Haççaç; çıkaranları için renk değiştirip kuyruk koparanlara, kertenkele; ışıktan sinenlere, köstebek, dememeliymişiz. İnsanın gülesi geliyor doğrusu.

Aydınları, topluma fena göstermeye çalışan çıkar bezirgânlarının yılanca ıslıkları, neye? Niçin uğraşırlar aydınla? Neye öğretmeni hep kıyım? Nedir bu ecelsiz ölümler?..

Tüketici yerine üretmeyi ön gören, halk yığınlarını uyartan, olayları bilimsel açıdan inceleme olanakları sağlayacak köklü bir eğitim seferberliğine yanaşmamak, neden?..

Sömürücülükten, emperyalizmden, sosyal ve ekonomik reformlara kadar bütün meselelerin ortaya dökülmesine tüylerin diken diken olması, neden?

Yurt sorunlarına eğilmemeli, hürriyetlerden "zağarlığı" seçmeliymişiz. Off beee!.. Yeter gayrı. Bitmeli bu yılların sayrılıkları! Köpek hayvanlığıyla, taş atanlara çemkirir. Kedinin ağzındaki eti almak istediğinizde, tırnak atar. Karıncanın yuvasına taşıdığı taneyi almaya görün, saatlarca döner orada.

Halk çocuğu aydınların, halktan yana eylem, ulus çıkarına reformlar istemesinin zamanı çoktan geçmiştir!..

Susarsak VATAN ANA küser, TARİH lânetler bizi... Çünkü bu MEMLEKET bizim.

Görevlinin Dünyası

Halit AYDIN

Kimi elbiselere yakışmayan rozetler gibi, kimi kişilere de yakışmıyan görevler vardır. Rozetin elbiseye yakışmamasında, kumaşın dokusu, rengi, deseni ve dikiliş şeklinin etkisi vardır. Bunlar biçimsel nedenlerdir, aslında. Kişiden kişiye değişir.

Kişilere yakışmıyan görevlere gelince durum değişir. Konumuzu iyi açabilmek için, burada bilinen bir hikâyeyi analım: Yaşlı baba genç oğluna şöyle der: 'Ben, sana vezir olamazsın demedim, adam olamazsın, dedim!" Bu anlatım, görev almakla adam olmak arasındaki çoğu kapatılamayan boşluğu anlatması bakımından önemlidir. Bizim de aramızdan çıkıp çeşitli basamaklarda görev alanlara baktıkça, yaşlı baba gibi söylenmekten kendimizi alamadığımız oluyor. Belki de onların görüşleri, davranışları çıktıkları basamaklarla birlikte yükseliyor da biz, olduğumuz yerde saydığımız için, fark yapıyoruz. Böyle düşünmek zorunda kalıyoruz. Onlardaki erdemlere erişemiyoruz.

Görevlerin rastgele verilmediğini, birtakım özellikler arandığını biliyoruz.. Çoğu görev vermelerde, ince elenip, sık dokunduğunu da biliyoruz. Ama elde hassas bir terazi olmadığına göre; kendilerini her kantara uydurup, okka döğmesini bilenler çıkıyor. Ve böyleleri lâyık olmadıkları görevlere, hünerleri, kurnazlıkları sayesinde sahip oluyorlar. İşte yakışmıyor dediğimiz görev, bu görevdir. Bizim konumuz da bu tür görevlilerdir.

Adam, görevin altında tıpkı sürüngenler gibi sürünür. Kafası makam koltuğunun altında, iri gövdesi deve kuşu gibi ortadadır. Toslar ona buna dengesiz tokmaklarca. Yahutta baston yutmuşcasına kasılır. Sığmaz oturduğu yere, şekilsizliğinden. Görevi, kavanoz içindedir. O, kapağı açıp, içindeki öze dokunamaz. Tıpkı sinekler gibi vızıldayıp durur kavanozun çevresinde. Görevin özünü, ruhunu kavramaktan uzak olduğu için, dışta, yüzeyde dolaşan haşerelere benzer.

Görev yakışmasının verdiği huzuru, mutluluğu tanımaz. Tanısaydı onu arayacaktı, zaten. Koltuğuna rahat oturacak, masasının cansız bir varlıktan yapıldığını görebilecekti. Dışındaki kişilerle, eşyalar arasındaki farkı kavrayacaktı. Görevinin insanlara hizmet olduğunu bilecek, bunun insan mutluluğunu, huzurunu sağlamak için bir vasıta olduğunu anlıyacaktı. O zaman görevin özünde ve ruhunda var olan insanîlik prensibini benimsiyecek, bunu davranışlarına rehber yapacaktı. Böyle bir görevli, ne devekuşu gibi kafasını saklayıp, gövdesini ortada bırakmak durumuna düşecek, ne de baston yutmuşcasına öcüleşecektir. Diğer görevliler gibi o da iyiye, güzele, doğruya dönük akışın doğrultusunda yürüyüp sevginin, güvenin tadını duyacaktır.

Göreve lâyık olmak forum ve erdem işidir. Eğer görev almada bunlar geri plânda bırakılır, yerini kurnazlık, fırsatçılık gibi hünerler alırsa, görev anlamsızlaşır. Görevliler, kendilerini komik olmaktan kurtaramazlar.

Van'da «Sahne Anadolu»ya Saldırı

TÖS'lü bir arkadaşın bildirğine göre, Anadoluyu adım adım dolaşan Sahne Anadolu adındaki devrimci tiyatro ekibinin Van'da istediği İpotekli Tarlalar adındaki oyun gericilerin, nurcuların saldırısına uğramıştır. Askeri birliklerin güvenlik tedbirleri ve devrimci arkadaşlarımızın yiğit direnmeleri sonunda, gericiler istediklerini gerçekleştirememişlerdir. Halkımızın önemli bir kesimini halen etkisi altında bulunduran feodal ve yarı feodal kültür ve ideolojilerle, işbirlikçilerinin ve emperyalizmin ideolojisi nerede ulusal ve devrimci bir hareket varsa, elbirliği ile onun karşısına dikilmektedir. İpotekli tarlalar oyununu görmedik. Fakat oyunun Amerikan emperyalizmine ve yerli işbirliçilerine karşı bir oyun olduğunu biliyoruz. Ve oyunun gittiği her yerde büyük olaylar yarattığını ,gerici çevreleri galeyana getirdiğini, uyanış içinde olan halkımıza gerçekleri daha açık seçik gösterdiğini izliyoruz. Ve gene tiyatro ekibindeki sanatçıların gerçek anlamda halk sanatçıları olduğunu, Anadoluda şehir şehir dolaşarak her türlü mahrumiyetlere ve tehlikelere göğüs gererek, gerektiğinde dövüşerek, dövülerek çetin bir mücadele verdiklerini biliyoruz. Bu ekibin gittiği her yerde devrimcilerin ve özellikle TÖS'lü arkadaşlarımızın yardımcı olmasını istiyoruz. Ve aslında bu yardım yapılmakta da. Bundan böyle bütün devrimci tiyatro ekipdaha çok sahip çıkmalıyız, onları bütün gücümüzle desteklemeliyiz.

Öğretmen İhsan Köse'yi toprağa verdik

Mutlu bir günde bizi acılara bürüyerek içimizden ayrılan sakin arkadaşımız İhsan Köse 27 Mayıs 1970 gününde ebedi istirahatine çekildi.

Hastalığına şiroz dedi. doktorlar. Kastamonu'da bir ay yattı. Sağlığı gün gün geriye gidiyordu. Ankara'ya getirdik. Tıp fakültesinde yattı.

Hastalığı çok ilerlemişti. Evine getirin dediler. Bu acı içimize çökmüştü. Hastalığı sırasında bir kaç kez ziyaret ettiğimizde daima kötüye gidiyordu.

Ne yazık ki emeline erişemeden öldü.

Sakin hürmetkâr ve yardım severdi. Bütün acılarını içine akıtır, kimseye dert yanmazdı. Mesleğini çok sever, geceleri rüyasında çocuklarını görürdü. Hastalığının ilerlemesi de sadece öğrencilerini öğretmensiz bırakmamak için. Ne çare işte hepsini bırakıp bir yığın hatıralarla bizi bıraktı. Araç Kavacık köyünde 3/7/1925 yılında doğdu. 1945 yılında Kastamonu Göl Köy enstitüsünü bitirdi. Kendi köyüne atandı. Dokuz sene ayni köyde çalıştı. Askerlik görevlerinden sonra sırası ile Araç ilçesinin Kadarta, Tuzaklı ve ölümüne kadar kendi köyünde çalıştı.

Görele'de 48 öğretmeni 3 avukat parasız savundu

Görele — ÖZEL

(Arkadaşımız Remzi Bayır bildiriyor)

"Şubemizde boykota giden 48 üyemizi, basabamız avukatlarından Naci Kandazoğlu, İlhan Çolak ve Turan Karahacıoğlu parasız olarak savunmuşlardır.

Kendilerine açık teşekkürlerimizi bildiririz."

EMEKÇİNİN KÖŞESİ

SELÂM...

KADIN MECBURİ

Selâm benden yollarına doğunun,
Kars'a Ağrı'ya giden yollara selâm.
Farkında değil dünyada olduğunun,
Sefalete düşmüş kullara selâm.

Çeşmesi yok, suyu çoraktan içer,
Bir tohum ekse yine bir tohum biçer.
Yağmur yağsa evi başına göçer.
Asırlarca geri kalmış yıllara selâm.

Toprağı var yediği Amerikan Buğdayı,
Bu yıl ev içinde 15'i geçti sayı.
Arpayı yemesin de ne etsin köylü dayı,
Kupkuru toprak kokan ellere selâm.

Kızamıktan öldü bu yıl oğlanın biri
Ötekiler de bir kemik kaldı, bir deri
Doktor yüzü görmedik biz doğalıdan beri
"Müreffeh Türkiye" diyen dillere selâm,

Bir tek okulu var yarısı çökmüş,
Öğretmen yeşerecek tohumlar ekmiş,
Onun yetiştirdiği derin bir kökmüş.
Bu kök üstünde açacak güllere selâm.!

GRAVÜR
(Fatih Atillâ)

EĞİTMEN NE İSTİYOR?

Akşehir — Ilgın Eğitmenleri)

28-30 yıllık yorgunluğumuza verip bağışlayacağınızı umarak bu yazımızla sizleri rahatsız edeceğiz. Sonuna kadar okumanızı bilhassa diliyoruz.

Bizler, bütün yurrta, 2000 kişi kadar olan eğitmenleriz. Yani; öğretmenlik yapan fakat öğretmen olmayan kişiler.

Ülkede en dertli kişiler bizim yanımızda huzur içinde kalırlar.

Şöyle ki. Biz eğitmenler 10 lira aylıkla, kuş uçmaz, kervan geçmez, okulsuz, araçsız köylerde ilk eğitim-öğretimin temelini attık. Yıllarca 10 TL. ile çalıştıktan sonra 12 TL. ya çıkan maaşımız gene yıllarca bu miktarda devam edip zaman zaman azar azar artarak şöyle eğilim gösterdi: 30.— lira, 40 lira, 110. — lira ve en sonunda 300. — liraya çıktı. Emeklilik verilmesi ile ilgili kanun çıkana kadar bu şartlarla çalıştık. 30 yıldır çalışan bizlere emeklilik hakkı veren kanun çıkınca bizleri hem sevindirdi, hem de çok üzdü. Çünkü; haklarımızın pek çoğu yandığı için üzüldük. Çalıştığımız yılların 10 yılı borçlandırarak çalışmış farzedildik. Geriye kalan 13-14 yıl gibi büyük bir zaman yanmış oldu. Düşünün, 30 yılı doldurduğumuz zaman 19 yıl çalışmış farzediliyoruz. Daha 11 yıl çalışmalıyız ki emekli olabilelim. Borçlandırılarak emekliğe sayılan 10 yıl ve yanan yıllar terfimizde de sayılmayınca bizi gerçekten pek çok üzdü. Yapılan hesaba göre 43 yıl çalışırsak emekli olabiliyoruz. Soruyoruz sizlere; hangi ülvardır? Zaten mini mini, anasının evinde yemek yemesini bilmeyen 1 nci sınıf öğrencisi okutan bizler en çok 25 yıl dayanabiliriz. Çoğumuzu karşınıza alın, bakın; 50 yaşında olanımızı 70 yaşında zannedersiniz. Bir odacının bile çalıştığı bütün kede 43 yıl çalışarak emekli olma durumu yıllar emekliliğe sayılmıştır da eğitim ordusuna yardım eden gelecek neslin temelini atan bizler bu konuda yaya kaldık.

Bir başka yön; bütün ilkokul öğretmenleri eğitim ödeneği alırken biz alamıyoruz. Onlar ne kadar mesai yapıyorsa biz de onlarla beraber aynı mesaiyi yapıyoruz. Onlar çocuk okutuyor, biz de okutuyoruz. Hayat - geçim şartları sizce bilinen şey. Bu aldığımız cüzi maaşla geçimimizi yarı açı yarı tok yapabiliyoruz. Bir gazete bile alamıyoruz. Bu yüzden de kültürel gelişimimizi yapamıyoruz, görev yaptığımız köy dışına çıkamıyoruz. Çünkü; paramız yok.

Bir başka yöne gelince; mezun ettiğimiz öğrenciler çeşitli yollarla emekli oldular, biz halen bu emeklilik şartına kavuşamadık. Bizim için çıkarılan kanuna göre 20 yıl çalışanımız malûlen emekli olabiliyor. Halbuki diğer memurlar 15 yılda malûlen emekli olabiliyor. Pek çoğumuz da, yaşı 65'i doldurduğu için meslekten çıkarıldılar. (Öldürülen yıllar sayılmadığı için) 20 yılı doldurmadı gerekçesiyle bir köşeye atılıverdiler. Onlar ne yapsınlar? Yaşı zaten geçmiş kişiler olduğu için başka bir işte çalışamazlar. Ne yapsınlar bunlar? Yol gösteren yok. Meclis bir yol göstersin bunlara.

Sayın Büyüğümüz, uzun sözün kısası dert çok, derman yok. Sizden çare beklediğimiz dertlerimizi şöylece sıralıyoruz:

1 — Emeklilik kanunumuzun çıkarılması.

2 — Bütün çalıştığımız yılların hem emekliliğe, hem terfiye sayılması.

3 — Emekliye ayrılma şartlarında da diğer memurlar gibi olmamız.

4 — Eğitim ödeneğinin bizlere de verilmesi,

5 — Yaş haddi ile bir kenara atılanlarımızın da durumunun ele alınması.

6 — Bizim de diğer insanlar gibi yaşayabileceğimiz şartlara kavuşturulmamızın sağlanması.

Dertlerine çare bekleyen eğitmenler en iyi dileklerini sunarlar.

Bekleyiş

Mahir ŞEN (Eğitmen)

Otuziki yıl 300 liraya,
Kim okur, kim dinler, yara ne?
Adımızı koymuşlar eğitmen.
Hiç döner mi değirmen?

Geziciler, müfettişler geldiler,
Kuru kuru aferinler verdiler.
Bunca yıl hep onları dinledik.
Dinledik de sefaletten inledik.

Yaşlarımız altmışbeşe ulaştı.
Eğiticiyiz dedik, duyanlar şaştı.
Bu köprüden çok sular geçti.
Vurguncu, talancı, arttı da arttı.

Bazı Tiyatro Gruplarına Dikkat

Ankara ve İstanbul'dan bazı tiyatro grupları Anadoluya çıkarak şubelerimizle ışbirliği yapmak istiyorlar. Sonunda hem şubelerimiz hem halkımızı üzen tatsız durumlar oluyor. Yönetimde yeni görev alan tecrübesiz arkadaşlarımız ağır koşullarla anlaşma ımzalıyorlar, zarar ediyorlar, mahkemelik oluyorlar.

Zaman zaman Genel Merkezimize de başvuran bazı gruplar, birer yazı istiyorlar. Bizim olur olmaz kimselere yazı verme alışkanlığımız yok. İşbirliği yapacağımız gruplar, olabildiği kadar ucuza oynayacak, devrimci tutumlu, kaliteli gruplar olmalıdır. Sadece kâr amacıyla dolaşan dolandırıcı gruplardan sakınmak gerekiyor.

Bir de "Hû Dost" oyunuyla dolaşan ve Ümran Baran yönetiminde çalışan "Ankara Yenişehir Topluluğu" var. Bunun da şubelerimizle işbirliği kurmaya çalıştığını, bazı yerlerde bunu başardığını haber alıyoruz. Ümran Baran, Genel Merkezde Muhasebe Müdürlüğümüzü yaptığı günlerin pürüzlerinden dolayı halen mahkemelik olduğumuz bir kimsedir. Dolaştırdığı oyun hakkında olumlu bir görüşümüz yoktur. Ayrıca, ilişki kurduğu şubelerimize tatsız problemler yükleyeceğinden de endişe etmekteyiz. Kendisiyle işbirliği yapılmasını yararlı görmüyoruz. Şube yönetici arkadaşlarımızın dikkatlerini çekeriz.

TÖS EĞİTİM SEMİNERLERİ

Polatlı gezisi

Polatlı öğretmenlerinden boykota katılmaları nedeni ile haklarında idarî soruşturma açılanların duruşmalarını incelemek ve gerekli tedbirleri almak üzere, Yürütme Kurulu üyemiz Muzaffer Sayar, bölge temsilcilerimiz İ. Safa Güner ve Kâzım Çam'dan kurulu heyet 31 Mayıs günü Polatlı'ya gitmişlerdir.

Cumartesi ve pazar günleri Polatlı'da kalan arkadaşlarımız, öğretmenlerle görüşler ve öğretmen sorunları konusunda not almışlardır.

TÖS heyeti ayrıca, 6 Haziran günü Polatlı'da yapılan köylülerin toprak yürüyüşü ve mitingi için gençlerle görüşerek, bilgi almışlardır.

«SÜRGUNLER»

KİTABI TANITAN
REFET ÖZKAN

Son yıllarda küçük hikâye okuyucunun gözünden düşmüştü. Basılan kitapların satmaması yayımcıları bu alanda yapıt yayınlamamakla karşı karşıya bırakmıştı. Eleştirmenler, yazarlar: "hikâyenin gözden düşmesi" konusuna ciddiyetle eğilmek zorunda kaldılar. Yazılar yazıldı, soruşturmalar açıldı, açık oturumlar düzenlendi. Bunalımın genellikle konuları ele alış ,işleyiş ve bakış açısından ileri geldiği sonucuna varıldı. Sosyal ve ekonomsal gerçekler dururken, toplum bu iki ana kaynaktan gelen sıkıntılar içinde bunalırken, bilinçaltını yüze çıkaran bir takım sanat oyunları ile uğraşmış olmaları küçük hikâye yazanları bir çıkmaza sokmuştu.

Oysa geri bırakılmış ülkemizde her sanat türünün devrimci bir işlevi olmalıydı. Sınıfsal bilincin uyanması, emekçi halk kitlelerinin yurt yönetimine ağırlıklarını koymaları gibi bilimsel olguları sanatın olanakları içinde dile getirme görevi olmalıydı sanatçının. Bu çıkmazdan kurtulduktan sonra bazı yeni hikâyeciler, daha ileri gidip bir cinayet olayını bir grevi gazete haberlerinden yararlanıp işlediler.

Küçük hikâyenin kendi içinde bir yenilenme, bir rayına oturma sorunu olduğu geç de olsa anlaşıldı. Buna küçük hikâyenin hacminden gelen okunma rahatlığı da eklenince yeniden önem kazandı. Yayınevleri küçük hikâye kitapları yayınlama yarışına girdiler. Geride bıraktığımız yazı dönemi içinde elliye yakın hikâye kitabı yayınlandı, ilgi gördü ve satıldı. Fakir Baykurt, Dursun Akçam, Kerim Korcan, Bekir Yıldız, Orhan Kemal, Mehmet Seyda, Necati Cumalı, Haldun Taner, Oktay Akbal, Zeyyat Selimoğlu ve Mehmet Başaran'ın yapıtları ilk akla gelenler arasında.

Başaran şair tanınır. Ne var ki, bu son hikâye kitabı O'nun düz yazı alanındaki ilk yapıtı değildir. Çarığımı Yitirdiğim, Tarla, Aç Harmanı, Zeytin Ülkesi adlı not, hikâye, deneme karışımı kitapları daha önce yayınlanmıştı. Aç Harmanı'yla hikâyeci olduğunu kabullendirdi Başaran. Sürgünler ise onun bu alana yerleştiği ve iddialı bir yeri olduğunu kanıtladı.

Ararat Yayınları arasında çıkan 175 sayfalık bu kitapta 22 hikâyesini toplamış Mehmet Başaran. Birinci bölümdeki 18 hikâyesinde yapılan öğretmen kıyımlarını konu seçmiş. İkinci bölümdeki "ek" te ise dört hikâye yer alıyor. Amerikan emperyalizminin yurdumuzdaki uygulamaları (Barış Gönüllüleri, Beslenme, 4 K, Amerikan Buğdayı) ele alınmış ve eleştirilmiş. Sonuna "SÜRGÜNLER" adlı bir şiir de eklenmiştir.

Sürgünler'de, Anadolu'nun bir kesiminde çalışan öğretmenlerin, devrimci savaşlarını yürütürken karşılaştıkları engeller, bu engelleri aşmaya çalışırken uğradıkları saldırılar dile getirilmiş. Öğreniyor ki, öğretmenleri kıyan yalnız müfettişler; kurulu düzenin maşaları değil. Devrim düşmanı din boyazları, ağalar, cinsel doyumsuzluk içinde kıvranan köy delikanlıları, doktorlar, polis, şoförler de öğretmenin düşmanları arasında yer alıyorlar. Öğretmen sürülüyor, dövülüyor, öldürülüyor, dağa kaçırılıp ırzına geçiliyor, Mahmut Makal'ı okudu diye ameliyat masasında bırakılıyor, tutuklanıyor, olmadık işkenceler yapılıyor öğretmene.

Yazar, Refik Bey'in "Burada barınmak için araziyi tanımalı" öğüdüne uymuş. İlk hikâyesi "Arazi" de olayların geçtiği çevreyi betimlemiş. Edremit yöresinde geçiyor tüm olaylar. Sabahattin Ali'nin Kuyucaklı Yusuf adlı romanının geçtiği alan :

"Tepemizde koca çınarların yeşil aydınlığı... Yerler sulanmış... Ara, ara deniz serinliği geliyor bir yerlerden. Akşamla koyulaşan dağlar, elimizi uzatsak dokunabilecekmişiz gibi yakın görünüyor... Tepelerde adını bilmediğim köylerin ince ağartıları. Durup durup sırtını Çamtepeye vererek bağdaş kurmuş bir zeytin ağasına benziyen kasabaya bakıyorum. -Giysileri zentinyağı kokuyor. Gelende geçende yüzünü inceliyor, düşüncelerini okumaya çalışıyorum: Yeni tanışılan, garip bir önsezi ile güven vermiyen kişilerin izlenimleri oyuluyor içime... Esnermiş gibi sesler çıkarışı, içinden pazarlıklı haliyle onu bir yerlerden tanır gibiyim. Kafamda çok eski günlere ait bulanık anılar. Zeytin arasından dönen yalnayak sarı yüzlü tayfalar geçiyor önümüzden. Başlarında parlak çizmeli, kurnaz bakışlı kâhyalar... Tümü de yüksek bacalı zeytinyağı fabrikalarının avlularında yitiyorlar. Piyasaya üstüne, karı-kız üstüne particilik üstüne sözler çalınıyor kulağıma. Tamam, tamam Kuyucaklı Yusuf'un o iyi yürekli kaymakamını bir kireç taşı gibi eritip yiyen yer değil miydi burası?".

Böylesi bir "ARAZİ" üstünde geçiyor birinci bölümün tüm hikâyeleri. Bu ortamda görev yapan öğretmenin pek olumlu bir sonuç alacağından güvenli değil, Başaran. Bu fazla çepelli araziyi işlemek, kabartmak, değiştirmek olası değil mi? diye bir soru atıyor ortaya. Bugün tümümüzün üstünde kafa yorduğumuz bir soru bu.

"Çocuklara doğruluktan, iyilikten, temizlikten, sağtöreden söz edecek olan bizler bu değerlere karşıt bir ortamda cambazlıklar yapmak zorundaydık demek?..." diyerek çelişmeği ortaya koyuyor. Asıl savaşın nerden başlaması gerektiğine ışık tutuyor.

Ortam aynı, savaşçı ve yıkmaya çalıştığı hedef tek. Öğretmen, halkı egemenliği altında ezen ağa sınıfıyle onun maşası bürokratlarla savaşıyor. İstiyor ki, halkı sömürmesinler, halk okusun, aydınlansın, getirildiği oyunu anlasın. Silkinip uyansın, atsın sırtından egemeni. İşine gelmiyor, çıkarına uygun düşmüyor ağanın bu değişiklik. Ve başlıyor savaş: Tehditler, dövmeler, sövmeler, aramalar, taramalar, sürmeler, kaçırmalar, tutuklamalar gırla gidiyor. Tüm hikâyelerle aynı oyunun değişik ve tipik sahnelerini görüyoruz. Bu yanıyla ele alırsak, Sürgünler'e "roman" da diyebiliriz. Birbirine bağlı bir çok olayı, birçok yönüyle ele alıp işliyor.

Olayları üstüne oturttuğu çevre :

"Dağlar usuldan ağarıyor, görünmez ırmakların serinliği yalıyordu içimi. Otlar nemliydi. İki yanda buğulu mor böğürtlenler vardı. Ak tozda suya inmiş hayvanların izleri..." Gezecinin köy yolları bu tanımlanan.

Olay kahramanların portresi :

"Yüzü daha bir kurumuş, burnu daha bir kıvrılmış gibi geldi bana. Sırtında ağır, siyah bir palto vardı. Ürkek ürkek yürüyordu. Beni fark etmemiş gibi davranmak istedi. Titriyordu... Takipsizlik kararı geldiğine göre şöyle bir merhaba der, teşekkür ederim diyordum. Neden bilmem biraz hızlanmıştım galiba. Bir de gözlerimi yüzünden ayırmıyordum. Benzi kül kesilmiş, titremesi artmıştı... Sallandı... Birden ayaklarımın dibine yığılıverdi." Tenhaların Savcısı bu da.

Betimleme ve çözümlemedeki başarı, "Tenhalar" da doruğa erişiyor. Buna hikâyenin dayatıldığı dünya görüşünün sağlamlığı da eklenince iddialı başarılı bir teknikle karşılaşıyor. Türk hikâyeciliğinin geleceğine umutla bakma güvenine kavuşuyoruz. Halkı ve emeği egemen kılmak istiyen, haksızlığa başkaldıran, hakkı egemen kılan bir düzenin savunuculuğunu yapan ve kokuşmuş düzeni yeren bir görüş.

Sürgünler'de, Mehmet Başaran'ın çileli yaşantısının birbirinden güzel hikâyelerini okuyacak ve seveceksiniz. Sağlık veririm.

(ORHAN KEMÂL — DURSUN AKÇAM)

Orhan Kemal de öldü!

Ahmet KÖKLÜGİLLER

Beklenmeyen bir olay değildi. Bunca baskıya, zulme, polis tehdidine, jurnala, açlık ve yoksulluğa, bir insan bedeni bu kadar dayanamazdı. Çok bile yaşadı Orhan Kemal! Onun elli altı yıllık ömrü bunca kötülüğe inat sürdürülen bir protestoyu çok az insan yürütmüştür başarıyla. **"Orhan Kemal direnci"** diye geçecektir yarının edebiyat tarihlerine bu örnek yaşama gücü.

Emperyalizmin "demir ökçe"si, hangi halkçı yazara, hangi toplumcu aydına rahat yaşama hakkı vermiş ki, Orhan Kemal'e versin? Ezilen insanın yanında yer aldınmı; sömürü ve soygun düzenine karşı çıktınmı halin dumandır! Boğaz tokluğuna bile bir yerin yoktur orda. İstersen dünyanın en büyük yazarı ol; açlık olur, jurnal olur, polis olur, demokrasi, rejim koruyuculuğu olur, dikilir tepene bir "demir ökçe"; yaşa yaşayabilirsen!

Ne ilki, ne sonuncusu olacaktır Orhan Kemal'in çilesi. Bu, aslında kendini bulamamış, uyanamamış bir "halk"ın çilesidir; kendi sınıfının bilincine varıncaya, uyanıncaya dek sürüp gidecektir..

Arkadaşı Fikret Otyam'a yazdığı bir mektuptaki şu trajediye bakın :

"..Bu satırları sabahın beşinde, buz gibi odamda yazıyorum. Ne odun, ne kömür, ne de kömür alacak para var. Borç, borç borç.. Tek iş yok. Ne filim seanaryosu, ne de roman teklifi yok: Bu, hiç de lâyık olmadığım yoksul hayatla ne zamana kadar, niçin tahammül edeceğimi bilmiyorum. Gelecek günler hiç de ümitli değil.." (11.3.1965)

Başka bir mektubunda da şunları yazıyor :

"..Cuma günü atlayıp gelemedim Ankara'ya. Parasızlık. Burada ayın üçünde ödenmesi gereken taksitler, icra bilmem neleri vardı. Olmadı. Haciz memurlarını bekliyorum. Şan olsun memlekete." (6.II.1965)

Ve mektup şu satırlarla bitiyor :

"..Biz alışkınız yurdumuzda, cümle kabiliyetimize rağmen, sığıntı gibi yaşamağa!. Bu da geçer."

İşte Orhan Kemal, o büyük yazarlık katına, bu koşullar içinde, dişiyle tırnağıyla didine di dine ualtşı. Ne Çukurova ağasına, ne de Babıâli'deki sarı basın ağasına boyun eğmedi. Öldürmeye çalıştılar, inatlaştı ölmedi; durmadan yazdı! Halk yazarı olmanın, halkı sevmenin en güzel anıtıdır. Orhan Kemal! Salt yazdıkları değil, hayatı da bir koca eserdir onun.

Daha söyleyecekleri vardı yaşasaydı elbet. Bir büyük yazarın ölümünden duyulan en acı hüzün de budur belki; tasarladıklarını gerçekleştiremeden ölmek; halkına en son mesajını sunamamak:

Ama şurası bir gerçektir ki, son sözünü söylemese bile, yazdığı otuzdört kitapla, Türk halkına bir ışık olacaktır Orhan Kemal..

ORHAN KEMAL'DEN KALANLAR

ROMANLAR :

Baba Evi (1949), Avare Yıllar (1950), Murtaza (1952), Cemile (1952), Bereketli Topraklar Üzerinde (1954), Suçlu (1957), Devlet Kuşu (1958), Vukuat Var (1959), Gâvurun Kızı (1959), Küçücük (1960), Dünya Evi (1960), El Kızıl (1960), Hanımın Çiftliği (1961), Eskici ve Oğulları (1962), Gurbet Kuşları (1962), Sokakların Çocuğu (1963), Mahalle Kavgası (1963), Kanlı Topraklar (1963), Bir Filiz Vardı (1965), Müfettişler Müfettişi (1966), Yalancı Dünya (1966), Evlerden Biri (1966), Kötü Yol (1969), Arkadaş Islıkları (1968), Üç Kâğıtçı (1970), Kaçak (Tefrika ediliyor - Ulus)

HİKÂYELER :

Ekmek Kavgası (1949), Sarhoşlar (1951), Çamaşırcının Kızı (1952), 72. Koğuş (1954), Grev (1954), Arka Sokak (1956), Kardeş Payı (1957), Babil Kulesi (1957), Dnüyada Harp Vardı (1963), İşsiz (1966), Önce Ekmek (1968),

İNCELEME :

Senaryo Tekniği (1963),

ANI :

Nâzım Hikmet'le Üçbuçuk Yıl (1965),

OYUNLARI :

72. Koğuş, Murtaza, Eskici Dükkânı, İspinogzlar..

Not : **Kardeş Payı,** 1958 Sait Faik ve **Önce Ekmek,** 1969 Sait Faik - Türk Dil Kurumu ödüllerini kazanmıştır.

«Genç Sinema» Anadolu'da

Film festivali nedeniyle Antalya'ya gelen GENÇ SİNEMACILAR 4. Haziran Perşembe gecesi TÖS salonunda kendi filmlerini göstermişler, daha sonra da aşağıdaki bildiriyi yayınlamışlardır.

"HALKIMIZ, YURDUNU SÖMÜREN AMERİKAN EMPERYALİZMİ, ONUN YERLİ İŞBİRLİKÇİLERİ VE FEODAL KALINTILARA KARŞI TAM BAĞIMSIZ VE GERÇEKTEN DEMOKRATİK TÜRKİYE İÇİN DEVRİMCİ MÜCADELESİNİ VERİRKEN; YIĞINLARI EKONOMİK - POLİTİKA - KÜLTÜREL YÖNDEN SÖMÜREN AMERİKAN EMPERYALİZMİNİN VE DE GERİCİ UNSURLARIN GÜDÜMÜNDEKİ YEŞİLÇAM SİNEMASININ 7. ANTALYA FİLM FESTİVALİNİ, SİNEMA CEPHESİNİN DEVRİMCİLERİ OLARAK PROTESTO EDERİZ."

GENÇ SİNEMA

GENÇ SİNEMA'CILAR bütün olanaksızlıklara rağmen Anadolu'yu gezmekte ve gittikleri her yerde filmleriyle halka gerçekleri anlatmaktadırlar.

Divriği kaymakamına baskılar arttı

(Arkadaşımız Kemal Koarslan bildiriyor)
Divriği — Özel

İlçede feodal kalıntı mütegallibe ve iktidarın militanlığını yapan ne idüğü belirsiz bazı kişiler İlçeye Kaymakamı Ömer İhsan Paköz'ü yıldırma, korkutma ve başka yere atama çalışmasını yapıyorlar. Devrimci ve halka dönük eylemci tanınan Kaymakam, gericilerin sabrını taşırmıştır. Son kez yakındıkları yan TÖS ve İLKSEN'in yürüttüğü dört günlük öğretmen boykotu esnasında boykotçu öğretmenlere İlçe İdare Kurulunun Meni Muhakeme kararı vermesi olmuştur. Bu hareketi yobazlar silâh olarak kullanmışlar, bu yaftayla şikâyetlerini sürdürmüşler. Ertesinde de Kaymakamın tayinini çıkardık yaygaralarıyle öğünmeye başlamışlardır.

İçişleri Bakanlığına teller, dilekçeler yağıyor, heyetler gidiyor; "Efendim bu adam istediğimiz adam değildir. Öğretmenleri cezalandırmıyor. Köye çok gidiyor, ümmetçilere yüz vermiyor. Köylere boyuna kooperatif kuruyor, yurt yaptırıyor, yol yaptırıyor, diyor. Rahatsız oluyoruz açıkçası. Huyumuza göre bir adam istiyoruz. Kurtarın bizi bundan," diyorlar. Kozlarını geçerli kılmak için bir sürü kuyruklu yalan söylüyorlar. Köyleri sömürücü ve gerici güruh her gün iftira ve dolan kampanyasını hızlandırıyor, bir devrimciyi harcamak için. Ne derlerse desinler. Kaymakam sapına kadar Atatürk'çü ve de gerçek ulusçudur.

Kaymakamı tutkuları uğruna harcama çabasında olan bu kişiler "sıra öğretmenlere geldi" diyorlar, bekliyoruz. Bakalım ayineyi devran ne gösterecek.

Veli Kasımoglu göreve başladı

Boykot nedeniyle "görülen lüzum üzerine" Hıfzıssıhha Okulundaki öğretim üyeliği görevine son verilen, Genel Yürütme Kurulu Üyesi ve Sendikal eğitim ve Araştırma Başkanı Sosyolog Veli Kasımolu hakkında Sendikamız Avukatı Halit Çelenk tarafından, açılan davayı Danıştay V'nci dairesi incelemiş, Yürütmeyi durdurma kararı almıştır.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı yürütmeyi durdurma kararına uyacağını bildirmiş olmasına rağmen, Veli Kasımoğlu'nu eski görevine vermemiş, Ankara Sağlık Müdürlüğü emrinde göreve başlatmıştır.

Sendikamızın Hukuk Bürosu bu uygulamayı da yeniden dava konusu edecek, Veli Kasımoğlu'nun işsiz kaldığı 6 aylık dönem için tazminat isteyecektir.

Kısa... Kısa... Kısa... Kısa... Kısa..

Kaynananın Kabahatı Neki?

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin Farmakoloji Kürsü Profesörü Prof. Dr. Şükrü Kaymakçalan ile eşi ayni Fakültede İç hastalıkları Profesörü olarak görevli Prof. Dr. Sabahat Kaymakçalan, yakında altı aylık bir inceleme ve araştırma yapmak üzere Üniversiteler Kanunun 62. nci maddesi gereğince Amerika'ya gidiyorlar.

Yolculukları Devlet kesesinden ödenecek olan karı kocanın "Kaynanalarının ne kabahatı varki, götürmüyorlar" sorusu kendiliğinden insanın aklına geliveriyor .

Öğretmenlerimiz bu Kaymakçalan ailesini iyi bellemelidirler. Prof. Dr. Kaymakçalan, hocamız Koçtürk'ün bilgisiz olduğunu ihbar ve iddia eden kişidir. Amerikalı dostlarımız ile çok sıkı ilişkileri vardır. Amerika'da yayınlanan "Who is who in Science" da kitabın ismi geçmiştir. Türkiye'de öğrencileri ile aile kişilerinden başka kimsenin tanımadığı bu ilim adamının ABD'nde şöhret sahibi olmasında şaşılacak birşey yok gibi..

Geçen yıl sekiz kez yabancı ülkelere giden Kaymakçalan vaktinin çoğunu Amerika'da geçiriyor.

Kaymakçalan Koçtürk'ü ihbar edip hakkında soruşturma açtırdıktan sonra, soruşturmayla görevli komisyonun başkanlığına da seçilmiş becerikli bir kişidir. Hem davacı ve hem de yargıcı gibi hareket edip hocamızı Üniversiteden çıkarmak için elinden geleni yapmış olan Kaymakçalan ailesi, yorgunluğunun acısını Amerika'da inceleme ve araştırma yaparak çıkaracak.

Altı ay sonra da yeniden güç kazanmış ve yanakları kızarmış olarak yurda dönecek. Koçtürk'ün gazetelerde çıkan yazılarını inceleyecek, yeni yanlışlar bulursa yeni ihbarlar yapacak..

Kaymakçalan'ın kader ve çalışma arkadaşı Prof. Dr. Kâzım Türker ise bir ay önce Amerika'ya uçtu. Onun orada ne kadar kalacağı belli değil, belki de hiç gelmez.

Bütün bunların Türk öğretmenleri tarafından bilinmesinde yarar olduğu için açıklıyoruz ve kendilerine soruyoruz.

— Hazır yola çıkmışken kaynanalarını da neden götürmiyorlar?

Artık bir aile çiftliği ve eş dost kliği haline gelmiş olan Üniversitelerimizin hali bakalım nereye varacak?

YÖNETİCİLİK BU MU?

Öğretmenler yurt çapında, bozuk eğitim düzeninin bir an önce yurt ve memleket gerçeklerine uygun şekilde çözümlenmesi için dört günlük boykot hareketlerine giriştiler.

Fakat gelin görünki, bizim gayretkeş ve siyasilerin kuklası yöneticilerimiz, öğretmenlerin bu asil hareketi karşısında nasıl bir eyleme giriştiler. Öğretmenleri açığa almak, öğretmenleri çeşitli ithamlarla suçlamak, öğretmenin kanını içecek kadar soysuzlaşmak. vs. vs..

Bunların bir örneğini de Ağrı milli eğitim müdürü verdi. Boykot başlar başlamaz, sözüm ona milliyetçi geçinen gurupla derhal birleşerek, başladı fesatlarını çalıştırmaya, "boykotcuları asacağız keseceğiz ve kanlarını içeceğiz, çünkü öğretmenler bozuk eğitim düzenini dile getirmiş ve kendi sorunlarını bırakarak, toplum sorunları ile uğraşıyorlarmış" diye.

Sormak lâzım siyasilerin kuklası beyefendiye, öğretmenin görevi toplumu aydınlatmak değil de nedir?

Bakın, sayın Milli eğitim müdürü siyasilere yaranmak için daha neler yapmış, Eleşkirt yatılı bölge okulunda çalışan TÖS. üyesi öğretmen, okul müdürü tarafından devlet malının kötüye kullanılmasına ve okulun bir aşiret yönetiminden kurtarılması için, girişmiş olduğu eyleminden ötürü, "sana mı kalmış devlet malını korumak, yapılan bütün tahkikat evraklarını ört bas ederek, yok bu öğretmen asabidir, okulda huzursukluk yaratıyor" diye derhal görev yerini değiştiriyor. Sanki mubarek asabiye mütahassıdır.

Aklıma gelmiş iken şu hususun de sayın ilgililerin dikkatine sunmayı faydalı görmekteyim. Bütün İllerde olduğu gibi ilimizde de boykota katılan öğretmenlere 1 - 3 gün arasında maaş kesimi cezası verilmiş iken Milli Eğitim Müdürü beyefendi siyasilere yaranmak için bakın ne yapmış?

Ağrı AP. İl başkanının köyünde çalışan müdür yetkilisi öğretmen Serpil Ozan'a başkanlığını yaptığı İl disiplin kuru'unda iki gün maaş kesimi cezası vermiş, bu yetmiyormuş gibi bir de idarecilik görevini üzerinden almış. Acaba bu bey efendi aynı suçtan bir şahsa, aynı yargı organının iki ceza veremiyeceğini bilmiyecek kadar aklı selimden yoksun mudur?

Yok yok siyasilere yaranarak o vönde yükselmekten başka ne olabilir.

INANAN GÜÇLÜDÜR

Gördüm inananların güçlü oluşunu. Hem de Anadolunun ta göbeğindeki Nevşehirde. İnanmışlardı; ülküdaşlarım, kardeşlerim, meslektaşlarım.

Güzel ilimiz Nevşehirde Öğretmenler Derneği genel kurul toplantısında bulundum. Gördüm orada inananları, güçlüleri. Bunlar nereye inanıp güçlüydüler acaba Haklı idiler davalarından da ondan. Derneğin artık gücü olmayacağını. Öğretmenler Derneğinin, TÖS'e dönüşmesi gerekliydi. Bu dava, bu inan, bu güç. Karşı taraf direniyordu. İnat ediyordu davaya inanmadığı için. Kanmıştı onun bunun sözüne, inanamamıştı davaya. Hem de çoktu kişiler. İnsanlar azdı fakat inandıkları için çoktu, güçlüydü.

İnanmışlardı bunlar. Çalışanın, emek sarfedenin emeğini hazır lokma gibi alıp afiyetle yemelerine müsade etmiyecekti bunlar. Sömürmeye asla razı olmayacaktı bunlar. İşte bunlar; inananlar ve güçlü olanlar.

Bunlar inanmışlardı ATATÜRK'e, ondan ilham almışlardı. Temel prensipleri almışlardı ondan, yok edilir mi bu iman; kimin gücü yeterki buna.

Devrimci ATATÜRK ÖĞRETMENLERİ çoşmuştu kongrede. Çoğunluk sayı ile olan taraf eridi kızgın güneş altında kar gibi. Çünkü inanmıyorlardı davaya, unutmuşlardı fakiri, çalışanı, çarpışanı, vatanı koruyanı. Onlar da biliyorlardı fakat inat vardı onlarda inat. İnat pasif direnme olduğunu sevmiyorlardı; meseleleri lafla halletmek istiyorlar onlar. Lafla pilâv pişmediğini anlamamazlıktan geliyorlardı onlar

Kongrede tehlike sezdiler karşı taraf. Bozgunluğa verdiler, imdât dilediler şundan bundan Dağıttılar kurulu. Bir hafta sonraki pazar gününde yapılsın genel kurul toplantısı dediler. Eriyorlardı yoksa; inanan, güçlü olan devrimci Nevşehirli öz evlatlarının imanı ile.

Varolun Nevşehirli meslektaşlarım varolun. Bir kat daha inandım size. Topla, tüfekle yokedilmez bu iman. Gücü yetmez kimsenin. Çalışmakla, emekle, doğrulukla halledilir her güç iş. Buna inanmak lâzım inanmak. O zaman imanlı oluruz.

HELÂL OLSUN

Okudum gazetelerden, duydum ve gördüm hakimlerin kararlarını. Helâl olsun onlara; hem de ne kadar çok. İspat ettiler doğruluğu, adilliği, Haklı bir dava için boykot yaptı öğretmenler. Anayasa; temel kanunumuzda yeri vardı bunun. Anlamamazlığa geldiler bazı idareciler; verdiler mahkemeye, işten el çektirdiler öğretmenlere. Hem de binleri aşıyordu bu sayı.

Helâl olsun hakimlere; öğretmenlerin insanî haklarını savundular, savunucusu oldular. Danıştay üyeleri durdurma kararlarını aldı yüzlerce; insanca yaşamak istiyor öğretmenler, istiyoruz dediler. Tekrar helâl olsun kararı verene, helâl olsun, helâl..

Helâl olsun diyorum; öğretmen olduğum için. Helâl etmediklerim olursa üzülsünler, korksunlar onlar. Ben helâl etmezsem yeryerinden oynar demişti atalarım. yine demişti atalarım; "öğretmen hakkı, baba hakkından üstündür." Gördünüz mü beyler. Atalarımız ne kadar çok devrimci imişler: Geleceğimizi parlatmak için güzel sözlerini bizlere miras bırakmışlar. O mirası, doğru yolda kullanma yönü varsa, helâl olsun bizlere, helâl.

İnsanlık ve Dünya tarihine örnek olan asil milletimiz var. Canımıza bedel, kanımızla sulanmış vatanımız var. Bu vatanda yaşamak, bu milletin çocuğu olmak bahtiyarlık sayılmaz mıydı acaba? Bir zamanlar Dünyaya örnek olmuş milletim.. O gururla, O şerefle yaşıyoruz halâ da. Bugün de, yarın da yaşatacağız bu milleti şerefle, şanla. Öğretmenim ben, milletime bu yönden hizmet edebildimse bana da helâl olsun, amma kimden..

Bu günlerde helâl hakimlerime. Asil milletimin asil kararını verdiler onlar. Bahtiyarım, seviniyorum. Onları yetiştirdiğim için. Milletimi Dünyaya bir daha örnek ettiler. Yükselsin dediler, yaşayalın kula kul olmayalım bu vatanda, Yakışsın bize çalışmak ve yaşamak,

Ha o da var, bilinen şey. İllâh inadım. inat olsun deyip bozuyorsa huzuru, inkâr ediyorsa milleti o zaman düşünürdüm, ağlardım ben. İstemiyerek haram olsun derim ona. Yeter bu ona, artar da bile. Öğretmenin bu sözü..

— İHKAK-I HAK MI DİYELİM —

5 Haziran 1970 günlü gazeteler vali ve kaymakamların bir toplantı yaptıklarını, toplantıdaki görüşmeleri sonucunda personel tasarısında hakları sağlam şekilde verilmediği takdirde eyleme geçmeğe karar aldıklarını yazdı. Haberi okuduktan sonra derin derin düşündük. Neyi mi düşündük? Genel öğretmen boykotu nedeniyle öğretmenlerin başına bir heyülâ gibi dikilen bazı vali ve kaymakamları.. ve kendilerine soralım dedik: Nasılmış beyler, demek kişinin sosyal ve özlük haklarına dokunulunca kişi eyleme geçebiliyormuş. Kaldı ki sizin sosyal ve özlük haklarınızın tehlikeye girmesi henüz kesin de değil. Ya kuruluşundan beri biribirinden yetersiz kanunlarla sosyal hakları hiçbir zaman verilmemiş, verilenleri de her zaman tehlikede olan; sizlerin başkanı bulunduğumuz il disiplin kurulları, il ve ilce idare heyetlerinin engizisyon kararları altında inim inim inleyen; sudan bir meseleden hemen açığa aldığınız ve Danıştay kararları olmasa aylarca, senelerce açıkta tutabileceğiniz öğretmenlerden ne haber? Ellerinizi vicdanlarınıza koyun; şimdi öğretmen boykotuna hak veriyor musunuz?

Mamak Lisesinin Resim Sergisi

TÖS'lü arkadaşlarımızdan Halise Apaydın, öğretmenlik yaptığı Mamak Lisesinde, öğretim yılı içinde öğrencilerinin 1.5 aylık çalışmayla meydana getirdikleri resim ve elişi yapıtlarını sergilemiştir. Büyük bir ilgi gören sergiden bir köşe ve Halise Apaydın, MuzafferBaykurt, Osman K. Akol, Tonguç Baykurt görülmektedir.

TÜRK-ÖZ'ün DUYURUSU

TÜRKİYE İL ÖZEL IDARELERI PERSONELI SENDİKALARI FEDERASYONU BAŞKANLIĞINDAN

Federasyonumuzun 5. ci Genel Kurul toplantısı 5. Temmuz. 1970 pazar günü saat 9'da (Türk-İş) Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu toplantı salonunda yapılacaktır.

Çoğunluk olmadığı taktirde, çoğunluğa bırakılmadan 12. Temmuz. 1970 pazar günü saat 9'da aynı mahalde yapılacaktır.

Sayın Üye ve Delegelerimizin teşrifleri rica ve ilân olunur.

TÜRK-ÖZ

GÜNDEM:

1 — Açılış konuşması ve yoklama
2 — Kongre Divanı seçimi
3 — Yönetim kurulu çalışma raporunun okunması
4 — Denetçiler raporunun okunması
5 — Raporların görüşülmesi ve Yönetim Kurulunun ibrası
6 — Tüzük tadili
7 — Türk-Öz Organlarının seçimi
a) Genel Başkan, Genel Sekreter ve Genel Sayman seçimi
b) Denetçiler Kurulu seçimi
c) Onur Kurulu seçimi
8 — Karşılıksız yardımlar yönetmeliğinin tasdiki
9 — Üye Sendikalardan alınacak aidatın tesbiti
10 — Yeni yıl bütçesinin görüşülmesi ve tasdiki
11 — Dilek ve temenniler.

Bizimköy Yayınları

MAHMUT MAKAL'ın ÜÇ KİTABINI SUNAR:

KOKMUŞ BİR DÜZENDE

— DENEMELER 10 LİRA —

KALKINMA MASALI

— İKİNCİ BASKI, 10 LİRA —

BİZİM KÖY

— DOKUZUNCU BASKI, 10 LİRA —

Siparişlerde yüzde yirmibeş indirim yapılır.

Her üçü de öğretmenlerin vazgeçemeyeceği eserlerdir.

P. K. 255 — ANKARA

IŞÇILERIN KÖYLÜLERİN KURTULUŞU İÇİN

KURTULUŞ

Gazetesinin İlk Sayısı Çıktı.

Abone Ol, Abone Bul, Destekle. Yıllık abonesi 5 TL.

İsteme Adresi. Süleyman Sırrı Sokak No. 2/12

YENİŞEHİR/ANKARA

Türkiye Öğretmenler Sendikası adına
Sahibi ve Yazıişleri Müdürü: **Osman K. AKOL**
Haberleşme Adresi:
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı Saray AP. No: 14-1
Yenişehir — ANKARA
Telefon: 17 49 27 — 12 99 49
Dizgi ve Tertip: TOYKO matbaası
Baskı: Ulusal Basımevi

5000 Köylü Öğretmen

(Baştarafı Sayfa 1'de)

racılar, tefeciler, çıkarcılar ne yapılacağını duymuştu. Öfkelenmişlerdi de. Bu olamazdı. Bu kasabada bugüne değin her şey onların eliyle olmuştu. Her şey onlara sorulmuştu. Onların içinde olmadıkları bir girişimin sonucu alınamıştı.

Öğretmen de kim oluyordu? O A.B.C. okutmalıydı. Böyle işlere ne karışırdı.

Harekete geçtiler. Gece yarıları köylere haber saldılar. "Bu yürüyüşe katılmayın, öğretmenler düzenlemiş komünist işidir bu. "Onların ekinleri nasıl olsa ilâçlanmıştı."

Köylü azimliydi, kararlıydı. İlgililere yüzlerce telgraf çekmiş, dilekçe vermiş, ama bir sonuç alamamıştı. Zümrüt gibi omuz boyu ekinleri beş on günün içinde mahvolacaktı. Her başağın üzerinde 25-30 kımıl vardı. Salkım saçak dökülüyordu.

Göstermelik ilâçlama uçakları göndermişlerdi. Boş yatırdılar. Sonra geri alındılar. Sorulunca ilâç yok deniliyordu. Nadasla birlikte köylünün 24 aylık alınteri, emeği, binbir zorlukla elde ettiği üç beş yüz liralık banka kredileri toprağa gömülecekti. Tutulacak tek dalı yoktu, çoluk çocuğu aç kalacaktı. Parlak nutuk atanlardan hiç kimse yoktu yanında. Feryadına öğretmen karşılık vermişti. Kendisini yüzyıllarca aldatanların sözüne bakmıyacaktı artık. Bir de kendi gücünü deniyecekti. Öyle yaptı. Bin, 2 bin, 3 bin caddelere sığmaz oldu kalabalık. Öğretmen Köylü elele kolkola yürüyorlardı. Ergani Hükûmet konağının önündeki Atatürk anıtının önüne geldi. Üstünde kımıl bulunan buğday başaklarından yapılmış büyük bir demet çelenk olarak kondu.

Atatürk anıtı önünde bir köylü ilkkez konuşuyordu. Edebiyat yapmasını parlak söz etmesini bilmiyordu. Kendine özgü diliyle içten konuşuyordu ki.

Elindeki bir demet buğday başağını köylü kardeşlerine gösterecek:

— "Alınterimiz, emeğimiz. Çoluk çocuğumuzun rızkı bu işte. Ama bu yıl bunu da bulamıyacağız. İlgililer gözümüzü boyamak için yetersiz bir mücadele yaptılar. Tam ekinlerimizi kurtaracağımız sırada şimdi de ilâç yok diyorlar. Ama artık aldanmıyacağız. Eskiden kımıl geldiğinde ilâç yoktu. Afat diyorduk. Allahın gazabı diyorduk. Ellerimiz koynumuzda ister istemez boyun eğiyorduk. Şimdi öyle mi? Şimdi ilâç var. Ekinlerimiz ilâçlandığında kımılın öldüğünü de gözlerimizle görüyoruz. Emeğimizin hiç olmasına nasıl razı oluruz? Öğretmen kardeşlerimizle yapacağımız bu protesto yürüyüşümüz bir sonuç vermezse Diyarbakır'a kadar yürüyeceğiz. Vilayet makamının önünde karargah kuracağız. Buda sonuç vermezse, Ankara'ya yürüyeceğiz. Reisicumhura, Başbakana, Tarım Bakanına, çıkacağız.

İlâç yoksa ecnebiden getirtin diyeceğiz. Karıların süslenmesi için boyalar getirtiliyor da, bizim açlığımızı önlemek için neden kımıl ilâcı getirtilmiyor? Diyeceğiz. Ve hakkımızı alıncaya kadar direneceğiz." İşte Ergani'nin Yeniköy'ünden köylü Nezır Yalçın böyle konuştu. Ondan sonra konuşan çiftçi Arif Akyıldız da ilgilileri şiddetli verdi.

— "Biz sesimizi duyurmak için günlerce çırpındık durduk. Ama duymak istemediler. Tellerimize, dilekçelerimize günlerce cevap bile alamadık. İşte bugün sesimizi duymak istemiyenlerle 5000 köylü öğretmenlerle birlikte sesimizi duyuracağız. Kayıtsız kalınırsa bir daha, bir dabu direnişlerimizi tekrarlıyacağız. Programsız ve düzensiz bir süne mücadelesinin faydalı olmıyacağını onlarda biliyorlar. Bizi aldatmak ve oyalamak istiyorlar. Bu iş oyalamaya gelmez kardeşler. Hızlı bir mücadele yapılmazsa 5 gün içinde tüm ekinlerimiz biter mahvoluruz. Ondan sonra yapılacak mücadelenin de değeri kalmaz."

Son olarak konuşan TÖS. Ergani Şubesi Başkanı:

—"Bu direnişin Anayasal haklarından olduğunu, bu hakkı yalnız süne mücalesinin yetersizliği nedeniyle değil, her türlü haksızlığa uğradıklarında çekinmeden kullanabileceklerini ve öğretmenlerin bundan böyle haklarını almak için girişecekleri eylemlerde yanıbaşlarında olacaklarını, yanyana, cancana elele kolkola beraberce yürütecekterini ve beraberce düzenlenen bu yürüyüşün ilkkez yapılması nedeniyle tarihi bir önem taşımaktadır." Dedi. Her üç konuşmacı da dakikalarca alkışlandı. Köylüler "Yaşasın Öğretmenler" diye alkışlarla büyük tezahüratta bulundular.

Daha sonra 5000 kadar köylü öğretmenlerle birlikte Elâzığ - Diyarbakır kara yolu üzerinde yürüyüşe geçtiler. Ellerinde yüzlerce pankart, bayrak ve başak demetleri bulunan köylüler Elâzığ - Diyarbakır yolu trafiğini 3 saat tıkadılar. Otobüsler, kamyonlar, taksiler, pikaplar saatlerce yolun açılmasını beklediler. Ama onlar arkalarına bakmadan yürüyorlardı. Köylü ve öğretmenlerin ellerinde bulunan dövizlerden bazıları şunlardır.

"Doğu'da komando değil, süne mücadelesi istiyoruz."

"Köylünün emeği şehirlini ekmeği."

"TÖS Halkın Yanındadır."

"Öğretmen Köylü Elele."

"Oy verdik Ooooy dedik, Banka kredilerini toprağa verdik. Kımıl geldi kıtlık var."

"Sorunlarımıza beraberce çözüm yolu bulacağız. TÖS."

"Seçimde yanımızda, geçimde karşımızda. Bu nasıl Milletvekilliği?."

"Sayın Tarım Bakanı, Kımıl bozdu cakanı."

TRT ve basın mensuplarının sonuna dek izledikleri 31 Mayıs 1970 pazar günü saat 9 da başlayan yürüyüş 13'te TÖS lokali önünde son buldu.

5000 köylünün yürüyüşte ortaklaşa aldıkları karar üzerine durum telgraflarla acele Reisicumhura, Başbakana, Tarım Bakanına ve Diyarbakır Valiliğine bildirilerek 3 gün içerisinde süne mücadelesine gereken önem verilmediği taktirde direnişlerinin devam edeceğini belirttiler. Ve böylece 31 Mayıs 1970 pazar günü köylümüzün korku perdesini yırttığı kutsal bir günün başlangıcı oldu.

Samsunda öğretmenlere beraat kararı veren hâkim

(Baştarafı Sayfa 1'de)

bir suçun işlenmesini aleni olarak tahrik eden bu beyannamelerin sokakta halka dağıtılırken zabıta marifetiyle dağıtılanlardan ikişer adet beyanname zaptedilerek evrak meyanına konulmuştur. Bu suretle cümle sanıkların 624 sayılı devlet personeli sendikaları kanununun 14/F fıkrası gereğince devlet personeli teşekküllerinin grev, (boykot) teşebbüs ve faaliyetlerini destekleyici davranışta bulunamayacağı kanunun amir hükmünden olmakla kanunun suç saydığı bu eylemin alenen beyanname dağıtmak suretiyle tahrik etmiş oldukları sanıkların ikrarları ile anlaşılmış olduğundan 624 sayılı devlet personeli sendika kanununun 14/F fıkrası gereğince T.C.K. nun 311/ilk ve 3 ncü fıkranın 2 nci ve son bendi ile 80 nci maddesi gereğince cezalanırılmaları talep edilmiştir.

18.12.1969 günlü iddianamede ise (aynı kelime ve cümleler kullanıldıktan sonra sanıkların aynı eylemlerinden dolayı bu defa 624 sayılı devlet personeli sendikası kanununun 14/F fıkrası gereğince aynı kanunun 22 nci maddesine göre cezalandırılmaları) istenilmiştir.

C. Savcılığı açılan davalarda delil olarak Türkiye İlkokul Öğretmenleri ve Türkiye Öğretmen Sendikası Samsun Şubesi Yönetim Kurulları imzasını taşıyan "Sayın Türk Öğretmeni, Sayın Veli, Veliye ikinci mektup, Sayın Analar ve Babalar" başlıklı bildiriler ile sanıkların ikrarlarını göstermiştir. Bütün sanıklar ise grev yapmadıklarını mensup oldukları sendikaların genel merkezleri tarafından alınan boykot kararına uyduklarını, kimseyi alenen suç işlemeye tahrik etmediklerini, grev, teşebbüs ve faaliyetlerini desteklemediklerini, beyannamelerin diğer öğretmen arkadaşları için hazırlandığını bildirmişlerdir.

Hakikaten Türkiye Öğretler Sendikası ve İlkokul Öğretmenleri Sendikası genel merkezleri 15.12.969 ve 18.12.969 günleri arasında öğretmenlerin, bildirilerde açıklanan amaçları gerçekleştirmek gayesiyle bütün yurtta boykot yapması kararını alarak basın ve radyo vasıtasıyla bunu açıklamışlardır. Sanık öğretmenleri ve diğerleri bu boykot kararına uymuşlar, adı geçen sendikaların Samsun Şubeti Yönetim Kurulları Başkan ve üyeleri olan sanıklar ise ayrıca dosyada mevcut bildirileri yayınlamışlardır, C. Savcılığı iddianamelerinde bu hareketi grev olarak kabul etmektedir. Şu halde, sanıkların eylemlerinde suç unsur ve kastının mevcut olup olmadığının tespiti için öncelikle grev ve boykotun hukuk mahiyetlerini incelemek icap etmektedir.

Anayasamızın 47 nci maddesinde (işçiler, iş verenlerle olan münasebetlerinde, iktisadî ve sosyal durumlarını korumak veya düzeltmek amacıyle, toplu sözleşme ve grev hakkına sahiptirler. Grev hakkının kullanılması ve istisnaları ve işverenlerin hakları kanunla düzenlenir) temel hükmünü koymuştur. Özellike işçi - işveren ilişkilerini düzenleyen 15.7.1963 gün 275 sayılı toplu iş sözleşmesi grev ve lokavt kanununun 17 nci maddesinde de (işçilerin topluca çalışmamak suretiyle bir iş kolunda veya iş yerinde faaliyeti durdurmak veya işin niteliğine göre önemli ölçüde aksatmak amacı ile aralarında anlaşarak veyahut bir teşekkülün aynı amaçla topluça çalışmamaları için verdiği bir karara uyarak işi bırakmalarına) grev denileceği kabul edilmiştir. 275 sayılı kanunun gerekçesinde aynen (Demokratik memleketlerdeki tecrübeler açıkça göstermiştir ki, işçilere toplu görüşmede ileri sürdükleri talepleri işverene kabul ettirebilmek maksadı ile işi toplu halde terk etmek hakkı, yani grev hakkı tanınmadıkça, bu gayeye ulaşılması bahis konusu olamaz. Grev hakkının tanınmasını zarurî kılan ana sebep, iş arzı talebinin taraflardan birinin leyh ve aleyhinde olan bir tarzda karşılaşmasını önleyecek, toplu görüşme usulleri ve şartları dairesinde akdedilen toplu iş sözleşmeleri suretiyle, hizmet akdinin muhtevasının ve çalışma şartlarını, elcümle, ücretlerin, mümkün mertebe, bizzat işçi ve işverenler arasında ayarlanması imkânının, ancak ve ancak, grev hakkının mevcudiyeti ile açılabilmesidir) denilmek suretiyle grev hakkının kabulünü zorunlu kılan nedenler belirtilmiştir. Açıkca görülmektedir ki, grev, menşeini Anayasa'dan alan ve sadece işçilere, hizmet akdî çalışma şartları ve ücretlerini işverenle yeniden tespit ve tâyin etmelerine imkân verecek kanuna dayanan bir haktır.

Grev kararının verilmesi şartları, ne şekilde uygulanacağı, iştirak edecekler, istisnaları, işçi ve işveren hakları, hatta suç kabul edilen haller ile cezaları 275 sayılı kanunda ayrı ayrı hüküm altına alınmıştır.

Şu halde grev ancak işçiler tarafından yapılabilen bir eylem mahiyetindedir. Bu görüş altında 275 sayılı kanunun 17 nci maddesinin 2 nci fıkrasında tarif edilen kanunî grev ile kanun dışı grev sadece işçiler tarafından başvurulabilen bir hareket olduğu gibi aynı kanunun 20 nci maddesinin 8 nci fıkrasında eğitim ve öğretim kurumlarının çocuk bakım yerlerinde grev yapılamayacağına dair yasağın yalnız bu iş yerlerinde çalışan ve işçi sayılan kimselere şâmil bulunacağı tabiidir.

Boykot, bazı olaylar sebebiyle son zamanlarda sık sık kullanılmasına rağmen Türkçemize yeni girmiş bir kelimedir. Aslında, bazı hareketlerinin tasvip görememesi sebebiyle çevresindekilerin Boycott adında bir İngiliz ile ilişkilerini kesmesinden sonra, bu çeşit davranışlara boykot denilmeğe başlanmış ve bu kelime ufak yazılış değişiklikleri ile birçok dillere girmiştir. Türk hukuk lügatında boykot kelimesi (bir insan topluluğunun birden ve bir plâna göre muayyen bir veya müteaddit kimselerle içtimaî veya iktisadî münasebetlerini kesmesidir. Boykotu ilân ve teşvik eden boykotçu, boykotu yapması kendisinden istenilen boykot eden ve boykota maruz olan boykot edilenden ibaret olmak üzere üç tarafın mevcudiyeti aranılır. Boykotçu ile boykot eden aynı taraf olabilir. Boykot, biri iş boykotu ve diğeri mal boykotu olmak üzere ikiye ayrılır) şeklinde tarif ve izah edilmiştir. Ancak sosyal düzenin devamlı inkişafı içinde, boykot kelimesi yukarıda yazılan tariften çok değişik davranışlar hakkında da kullanılmağa başlanmış, şahısların bir veya müteaddit şahıslarla içtimayi - iktisadî ilişkilerini kesmelerinden başka, bazı hakların elde edilmesi, beğenilmeyen, istenmeyen tutumların düzeltilmesi, aleyhte olan kuralların değiştirilmesi gibi hususları temin için yapılan hareketlere de boykot denilmiştir.

Burada şunu da belirtmek lâzımdır ki, boykot kelimesi, henüz hiçbir kanunumuza girmemiş şu veya bu sebeple kanunlarımızda tarifi yapılmamış ve bu eylem müeyyide altına alınmamıştır.

İzah edilen mahiyetleri karşılaştırıldığında, grev ile boykotun aynı hukukî neticeler tevlit edecek ve aynı anlamda kullanılabilecek tabirler olmadıkları açıkca görülmektedir. Grev, kanun kapsamına girmiş, tarifi yapılmış şartları, unsurları, hatta cezası gösterilmiş hukukî bir kavram olup, sadece kendilerine Anayasa ve kanunla tanınan bir hak olarak işçiler tarafından başvurulabilecek bir eylemdir. Değişik gaye ve maksatlarla, herkesçe yapılabilen davranışlar için kullanılan, kanun çerçevesinde tarifi yapılıp, hukuk yönünden kıymetlendirilmemiş boykot kelimesinin grev ile aynı anlamda kabulü mümkün bulunmamıştır. İki kelime arasındaki farkı daha açık, kesin ve değişik olarak ifade etmek icap ederse grev kanun dairesinde yalnız işçiler tarafından çalışma şart ve koşullarını, ücretlerini düzenlemek gayesiyle başvurulan ve kullanılması işçi teşekküllerine bırakılan bir kanunî hak olmasına rağmen, boykot işçilerde dahil herkes tarafından değişik amaçlarla uygulanabilen bir davranıştır denilebilir.

Grev ve boykot kelimelerinin mahiyetlerini bu şekilde açıkladıktan sonra, sanıklara isnat edilen suçların unsurlarının olayda teşekkül ve tekevvün edip etmediğinin, bu davranışta yasalarımızda suç olarak kabul edilen bir durumun mevcut olup olmadığının incelenmesi icap etmektedir. Bunun için de, önce sanıkların hareketlerinin tespiti lâzımdır.

Yukarda da belirtildiği üzere Türkiye Öğretmenler Sendikası ve İlkokul Öğretmenleri Sendikası, bazı amaçları gerçekleştirmek maksadıyla, yurt çapında öğretmenlerin 15 - 18.12.1969 tarihleri arasında boykot yapmaları kararını almış, basın ve radyo vasıtasıyla bu kararı duyurmuşlardır. Adı geçen sendikaların Samsun Şubeleri Yönetim Kurulları Başkan ve üyeleri olan sanıklar da, diğer öğretmen arkadaşlarına duyurmak maksadıyla, dosyada mevcut bildirileri kaleme alıp yayınlamışlardır. Boykotun nedenleri bildirilerde açıklanmış, bu amaçlar özetle öğretmenlere insanca ve uygarca yaşamanın asgarî koşullarının sağlanması, öğretmenlerin sefaletten kurtarılması, öğretmenlere yapılan keyfi işlemlere son verilmesi, haksız işleme uğrayan öğretmenlere haklarının verilmesi, milli eğitim işlerinin yürütülmesinde öğretmene yönetime katılma hakkının verilmesi, kamu personeli sendikalarına grev hakkı tanınması, öğretmenlere saldırı düzenleyenlerin bulunarak cezalandırılmaları, şeklinde belirtilmiştir. Bir bakıma bu amaçlar, hizmet akdinin muhtevasının, çalışma şartlarını, ücretlerini yeniden ayarlanmasını temin için alınan grev karar nedenlerine benzemekte ise de, sanıkların hepsinin, hatta boykota dahil olan bütün öğretmenlerin işçi değil, kamu personeli olmaları karşısında olayda ancak işçiler tarafından yapılabilen, 275 sayılı kanunun 17 nci maddesinde tarif edilen grevin unsurları bulunmamaktadır. 275 sayılı kanunun 56 ncî maddesinin 2nci fıkrasında (işçi niteliği taşımayan kamu hizmeti görevlilerini 17 nci maddenin 1nci fıkrasında tarif edilen tarzda işi bırakmaları halinde, buna karar verenler veya bunu tertipleyenler veya ilân edenler veya buna devam edenler veyahut buna karar verilmesine veya bunun tertiplenmesine veya ilân edilmesine veya buna katılmaya veya devama zorlayan veya teşvik edenler, veyahut bu yolda propoganda yapanlar) cezalandırılmakta ise de, boykot hareketinde 275 sayılı kanunun sözü edilen 17 nci maddesinin unsurları mevcut bulunmadığından sanıklar hakkında 275 sayılı kanunun 56 ncı maddenin 2 nci fıkrasının tatbiki mümkün görülmemiştir. Zira 275 sayılı kanunun 17 nci maddesinde bir iş kolunda veya iş yerinde faaliyeti durdurmak, işin niteliğine göre önemli ölçüde aksatmak amacıyla aralarında anlaşarak veyahut bir teşekkülün ayni amaçla topluca çalışmamaları için verdiği karara uyarak işi bırakmaları hali mevzubahistir. Maddenin sarih ifadesine göre işi bırakmanın, işi durdurmak, yahut önemli ölçüde aksatmak amacına dayanması, evvelden anlaşmaya veya bir teşekkülün çağrısına uyulması lazımdır. Sanıklar ve boykota iştirak eden öğretmenler eğitim işini durdurmak ve önemli ölçüde aksatmak, amacıyla bu davranışa tevessül etmemişler, bildirilerde de açıkladıkları üzere, isteklerinin kabulünü temin için gitmişlerdir. Ayrıca 15-18/Aralık/1969 günleri arasında yapılan boykottan sonra buna dahil olan öğretmenlerin hepsi görevlerine devam ettiklerine göre grevde olduğu gibi işi bırakma hali, olayda mevcut değildir. Bir diğer deyimle grev, maksat elde edilinceye, iş şartları ve ücretler bakımından anlaşmaya varılıncaya kadar devam ettiği halde, boykot evvelden tesbit edilen süre içinde yapılmış, sonuçlandırılması için isteklerin yerine getirilmesi beklenmemiştir.

C. Savcılığı "Sayın Türk öğmeni, sayın veli, veliye ikinci mektup, sayın analar babalar" başlıklı bildirilerin sanıklar tarafından kaleme alınması hareketini iddianamelerinde ayrı ayrı bir suçun işlenmesini aleni olarak tahrik etmek veya grev teşebbüs faaliyetlerini destekleyici davranışta bulunmak şeklinde kabul etmektedir. Öncelikle belirtmek lâzımdır ki, boykot kararı Türkiye Öğretmenler Sendikası ve İlkokul Öğretmenleri Sendikası tarafından alınmış, bu karar radyo, basın yolu ile esasen bütün yurda duyurulmuştur. Sanıkların yayınladıkları bildiriler boykot hareketine iştiraki doğrudan doğruya sağlamış ve bu hareketi tahrik etmiş değildir. Bilâkis bu davranışı tasvip eden öğretmenler, kendi özgür iradeleri ile verdikleri kararlar, bağlı bulundukları sendikanın çağrısına uymuşlardır. Diğer taraftan T.C.K. nun 311 nci maddesinde (bir suçun işlenmesini aleni olarak tahrik eden) 312 nci maddesinde de (kanunun cürüm saydığı bir fiili açıkca öven) kimseler cezalandırılmaktadır. Yukarıda uzun boylu incelendiği üzere, grev mahiyetinde olmayan boykot hareketi, kanunlarımızda henüz müeyyide altına alınmamış, dolayısıyla bir suç veya cürüm vasfını ihraz etmemiştir. Şu halde kanunlarda mevcut bulunmayan bir suçun işlenmesinin alenen tahrik etmek hali de mevzubahis olamayacaktır. Öğretmenler tarafından yapılan hareketin 4 günlük müddetle sınırlandırılmış boykottan ibaret olması, bu davranışta 275 sayılı kanunun 17 nci maddesinde kabul edilen grevin unsurlarının mevcut bulunmamasına göre, 624 sayılı devlet personeli sendikaları kanununun 14 nci maddesinin F fıkrasındaki (devlet personeli teşekkülleri grev teşebbüs ve faaliyetlerini destekleyici davranışlarda bulunamazlar) hükmünün, dolayısıyla bu şekilde davranışları cezalandıran ayni kanunun 22 nci maddesinin 1 nci fıkrasının sanıklar hakkında da tatbiki mümkün bulunmamaktadır.

Herhangi bir öğretmene karşı boykota katılması, görev yerine gitmesini önlemek için zor ve tehdit kullanıldığı hakkında bir iddia bulunmadığı gibi olayda böyle bir davranışta söz konusu olmadığından T.C.K nun 254 ncü maddesinde kabul edilen suçluluk hali dava konusu hadisede mevcut bulunmamaktadır.

(Devamı gelecek sayıda)

Yeni eylemimiz boykotu

(Baştarafı Sayfa 1'de)

Bugün görünen odur ki Eğitim ve Öğretim sorunları ile Öğretmen hakları, konusunda ilgililer hâlâ derin uykularından uyanmamışlar ve isteklerimizi yerine getirmemişlerdir.

Öte yandan öğretmenlere yapılan baskılar, giderek bir zulüm derecesine varmıştır. Yürürlükten kaldırılan bir kanun maddesine dayanılarak haklarında memuriyetten çıkarma kararı verilen 11 öğretmen bu ay başında görevlerinden uzaklaştırılmıştır. Mesleğinden atılan yada ayrılmak zorunda kalan öğretmenlerin bir başka yerde iş bulma olanakları da engellenmektedir Almanya'ya işçi olarak gitmek isteyenlere pasaportları da verilmemekte, çoluk çocuklariyle açlığa mahkûm edilmektedirler.

Bu tutum bizleri yeni ve daha etkili eylemlerin eşiğine getirmiştir. İktidar boykot eylemimizden gerekli dersleri almamış görünmektedir. Ama biz öğretmenler bu dersi erge geç vereceğiz. Öğretmenin mesleğini ve yaptığı işi önemsemiyenlerin ve bu gerçekleri kulak ardı edenlerin kulağını yeniden çekmek zorunlu bir öğretmenlik görevi olmuştur.

Öğretmenler egemen sınıfların çocuk avutucuları değildir. Öğretmenler yoksul ve sömürülen halkın çocuklarıdır. Bu yüzden bu halkın öğretmenleri devrimci olmak zorundadırlar.

Bugünkü tasarıyı hazırlayan ve öğretmenleri geri plâna iten zihniyet, öğretmene lâyık olduğu yeri ve değeri vermemekle halkın eğitilmesinden yana değil, uyutulmasından yana olduğunu göstermiştir. Fakat aydınlığın gücü karanlığın zülmünü ergeç yenecektir.

Teşvik ve tahrikçi aramasınlar, bizzat iktidar öğretmenleri greve teşvik etmektedir. Öğretmen grevinin şartları oluşmuştur. Haberimiz olmadı demesinler, haber veriyoruz:

1. Boykot'tan dolayı yapılan bütün kıyımlar, ihraçlar, sürgünler ve disiplin uygulamaları derhal durdurulmalıdır.

2. Piyasa Spekülasyonuna dayanılarak reform yapma girişiminin değeri ne olursa olsun bizim Personel Kanunu ile ilgili isteklerimiz şunlardır:

a) İlkokul öğretmenlerinin taban ücretleri 11. dereceden başlatılmalıdır.

b) Bütün öğretmenlerin tavan ücretleri 1. dereceden son kademesine kadar yükseltilmelidir.

c) İlkokul öğretmenlerinin üst dereceye terfileri üç yıla indirilmelidir.

d) İntibaklar müktesep maaş üzerinden yapılmalıdır.

e) Eğitmenler eğitim hizmeti sınıfına alınmalı, intibaklarında gaspedilen hizmet yılları da dikkate alınmalıdır.

f) İlkokul öğretmenlerinin 18 saatten fazla okuttukları ders saatleri için ders ücreti ödenmelidir.

g) İlkokul öğretmeni olarak çalıştıktan sonra öğretmenlikle ilgili yüksek öğrenim yapanlara intibaklarında ilkokul öğretmeni olarak çalıştıkları süre de dikkate alınmalıdır.

Bu konu ile ilgili olarak Genel Yönetim Kurulu Temmuz ayı içinde toplantıya çağrılacak, eylemin zamanı ve biçimi kararlaştırılacaktır.

İyi bilinmelidir ki TÖS söylediği şeyi yapar, yapmıyacağı şeyi söylemez.

Kamu Personeli

(Baştarafı Sayfa 1'de)

ce işçilerin güçbirliğini sağlamak amacı ile beş kişilik bir Geçici Komite kurulmuştur. Bu Komite sürekli çalışmalarda bulunacak ileride daha büyük bir toplantı yapacaktır. Toplantıya katılan Sendilar:

1 — Türk Persen
2 — TÖS
3 — Sağlık Kurumları S.
4 — Et - Balık Kurumu S.
5 — İnşaat M. Odası
6 — Mimarlar Odası
7 — Ü. N. A. S.
8 — İstanbul T.Ü.Ö.B.
9 — S. D. D. F.